

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པའགྱུར་གྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་གྲུ་དབང་གི་རོལ་
མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་ལྔ་པའི་སྤྱི་དོན་བཞུགས་སོ། །

@01A ༡༡༡། །གཉིས་པ་དབང་དུ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཅི་སྒྱུར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་བ་ཐོན་པས་མཆོམས་སྤྱད། ཅི་སྒྱུར་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་
བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་

རྣམ་གཞག་ཏུ། རྣམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་། །ཅི་མེད་ཕྱིན་དང་། ཞེས་འཆད་ན། རྣམ་རྟོགས་སྒྱུར་བའི་འོག་ཏུ་ཅི་སྒྱུར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་དོན་དུ་

སྒྲོམ་པའི་རྣམ་རྟོགས་སྒྱུར་བ་ལས། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཅི་མེད་སྒྱུར་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་

ཐོབ་པ་ལ་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྟོགས་པ་འབྱུང་བས། གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་རྟགས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་ཅུ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ། ཞེས་གསུངས། ཅུ་སྟོར་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་ས་
གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་

ཡོད་དེ། གོ་སླ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་རྟོགས་སྟོར་བ་དེ་ཅུ་སྟོར་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཅུ་སྟོར་རྣམ་རྟོགས་སྟོར་བའི་བྱ་བ་ག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་གྱིས་སྟོར་བ་དེ་

རྣམ་རྟོགས་སྟོར་བའི་བྱ་བ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། རྣམ་རྟོགས་སྟོར་བ་དང་ཅུ་སྟོར་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྣམ་འཐད་ལས། དབང་དུ་བྱ་བ་རྒྱ་འབྲས་

@02A ཨྲ། །འཐད། །ཅིས་དང་། གསེར་ཕྱིང་ལས། རྣམ་ཀུན་དང་ཅུ་སྟོར་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ།
རྣམ་རྟོགས་སྟོར་བ་དང་ཅུ་སྟོར་རྒྱ་འབྲས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་ཤེས་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཉིར་ལེན་དུ་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་གྱི་ཉིར་ལེན་དུ་
གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།

རྣམ་རྒྱུ་གས་སྦྱོར་བ་དེ་ཅི་སྦྱོར་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཅི་སྦྱོར་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་

རྒྱུད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག །རྣམ་པའགད་ལས་སྦྱོར་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་སྦྱི་བའི་རིམ་པ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་སྦྱི་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་དང་
པོ་དང་གསུམ་པ་ཡང་སྦྱི་བའི་རིམ་པ་དང་།

མཁུན་གསུམ་དང་སྦྱོར་བཞི་བའགད་པའི་རིམ་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམ་ནས་རྣམ་རྒྱུ་གས་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་སྦྱི་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་
དེ། རྣམ་རྒྱུ་གས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་མཐར་

གྲིས་སྒྲོར་བ་ཐོབ་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་དོན་སྐབས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ལ་སྒྲོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག །མཁུན་གསུམ་བསྟུས་སྒྲོམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་ནྣ་ལ་འབྱོར། ཅེ་
སྒྲོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་

@02B ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མཁུན་གསུམ་བསྟུས་སྒྲོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་རྒྱུ་འབྱེད་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་
ནྣ་ལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་

ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྒྲོར་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གྲིས་ཟིན་པའི་མཁུན་གསུམ་བསྟུས་སྒྲོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་ནྣ་ལ་འབྱོར། དེའི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་

སྟུལ་བསྟུལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཁུན་གསུམ་གྱི་ནྣ་མ་པ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་ནྣ་ལ་འབྱོར་དུ་ཐལ་ལོ། །ཁ་
ཅིག །དེས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་ནྣ་ལ་འབྱོར། དེའི་

མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་
སྟོན་ས་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ལ་སྟོམ་

པ་རབ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ། མ། །དེས་ན་རང་
ལུགས་ལ། ཅེ་སྦྱོར་གྱི་རྟོན་བཤད་པ་དང་།

བརྟན་པ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟོན་དང་། སེམས་རྟོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱོར་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ནི་སྤྱིར་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདོད་ལྷའི་རྟོན་ལ་གསལ་
དུ་སྦྱོ་བ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་

དེའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ཡང་དེ་དང་འབྲས་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དེའི་ཕྱིར། སྟོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ཡང་དེ་དང་འབྲས་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་ལ་དེའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་
སྦྱོར་དངོས་སུ་གསལ་དུ་སྦྱོ་བའི་ལུས་རྟོན་ཅན་

@03A ༄། །གྲི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཟུགས་གྲི་རྟེན་ཅན་ཡིན་དགོས་ཏེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲོར་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་དང་། མཐོང་ལམ་
ཅེ་སྒྲོར་གཉིས་བསམ་གཏན་གྲི་དངོས་གཞིའི་

སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིལ། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་གཉིས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྒྲིལ་པའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཀ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་
མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྲི་སྒྲོར་ལམ་ངོད་གྲི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་ནས་མ་བྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་སྒྲོམ་རབ་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་གྲིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཅེ་སྒྲོར་གྲི་མཚན་ཉིད།
གཉིས་པ་ལ་སྒྲོར་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་སོགས་བཞི་ཡོད།

ཡང་དེ་ལ་སྒྲོར་བའི་ལམ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ། རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་ལམ། བྱད་པར་གྲིལ་ལམ་དང་བཞིར་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། མདོར་ན་ལམ་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། བྱད་པར་ཅན་དང་རྣམ་གྲོལ་
དང་། །བར་ཆད་མེད་དང་སྒྲོར་ཞེས་བྲ། ཞེས་དང་།

དེའི་འགྲེལ་པར་སྒྲོར་བའི་ལམ་ནི་གང་གི་མཆུག་ཐོགས་སུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྒྲེ་བའོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་གང་གིས་སྒྲིབ་པ་རབ་དུ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བའོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
ལམ་ནི། དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་པ་ལས་ངེས་པར་

གྲོལ་བ་དང་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྒྲིས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱད་པར་བྱི་ལམ་ནི་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ལམ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་བདུས་ལས། སྒྲོར་བའི་ལམ་གང་ཞེ་ན་གང་གིས་ཉོན་
མོངས་པ་སྒྲོང་བའོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན།

གང་གིས་འོག་དུ་བར་ཆད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བའོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་
པའོ། །བྱད་པར་བྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དེ་

@03B དག་ལས་གཞན་པ་ལ་སྒྲོར་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ནི་བྱད་པར་བྱི་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་ཅི་སྒྲོར་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་བཞི། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཅོད་པ་བརྒྱད། དེའི་ཤེས་

པ་བརྒྱད། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེའི་ལམ་རྣམ་པ་བཞིར་འཛོག་གོ། །ཁ་ཅིག །མཚན་ཉིད་གཅིག་ལ་བཀར་ན། ས་གསུམ་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་རྣམ་པ་བཞི་ཀ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ས་བཞི་པའི་སྒྲོར་བ་ཉེར་བསྡོགས་གྱི་ལམ་དང་། ས་གསུམ་པའི་

འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ། ས་གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ། ས་དང་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེས་ན་རང་གི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ཉིད་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་གྱི་གཙོ་བོ་གང་ཞིག །རང་གི་དོས་སྒྲུལ་གྱི་

སྒྲུང་བྱར་བྱུར་པའི་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོང་གཉིན་དུ་དམིགས་པ། སྒྲོར་བའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དོས་སྒྲུལ་གྱི་སྒྲུང་བྱར་བྱུར་པའི་སྒྲིབ་པའི་ས་པོན་དངོས་སུ་འཛོམས་བྱེད་གྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་
སུ་དམིགས་པ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དངོས་

གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་བྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དོས་སྒྲུལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་པ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་བྱུར་པའི་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་ཉིད་ཡོན་ཏན་སྒྲུང་ལས་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་

ཞེས་སུ་དམིགས་པ། བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བྱོན་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། ། ༥ ། ། གཉིས་པ་ལ། སྦྱོར་ལམ། མཐོང་ལམ། སྒྲོམ་ལམ།
བར་ཆད་མེད་པའི་ཕྱི་སྦྱོར་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་བྱོད། ཕྱི་མོ་བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་གི་ཕྱི་སྦྱོར་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐབས་མཁས་སུ་བྱིར་མི་ལྷོག་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་མི་
ལྷོག་པའི་རྟགས་བསྟན་པར་བཞེད་ནས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་

@04A ༄༅། ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། ། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་ཡང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་ཕྱི་འབྲེལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱན། །

ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ཤིན་ཏུ་གོམས་པའི་བྱིར་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་བྱོད་གྱི་ཕྱི་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་
བཞི་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་

ཅད་མི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་ལྟ་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲ་བརྒྱན་དང་འདྲ་བ་དང་། མིག་ཡོར་དང་འདྲ་བ་དང་། སྤྱལ་པ་དང་འདྲ་བ་དང་། ཇི་ཟེའི་གྲོང་བྱིར་དང་འདྲ་བར་ལྟ་ཡང་མངོན་དུ་མི་
བྱེད་ན་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ།།

ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་ཡང་ཉན་ཐོས་གྱི་སའམ། སང་སངས་རྒྱས་གྱི་སའམ། ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་པའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་ལེགས་པའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་ན་
རབ་འབྱོར་འདི་ནི། ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་

མི་ལམ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞུམ་འབྲིང་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་
ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་

སངས་རྒྱས་ནམ་མཁའ་ལ་ཡར་འཕགས་ཤིང་དག་སྟོང་གི་དག་འདུན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཤིན་ཏུ་གོམས་པའི་ཕྱིར། མི་ལམ་གྱི་གནས་
སྐབས་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་དང་།

ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་ལ་དགའ་བའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་འཁུལ་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་དམིགས་པ་དང་།

ཞེས་གསུངས། དེའི་འོག་མ་བཞི་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གལ་

@04B ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་ཡང་གྲོང་འབྲེར་བཅོམ་པའམ་མ་མེ་ཤོར་བའམ། གཅན་གཟན་སྒོ་བོ་མཐོང་བའམ། ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་
རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་དེའི་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་ན་ངན་སོང་གསུམ་

པོ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་རིག་པར་བྱ་ཞེན། གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བའི་སེམས་ཅན་མཐོང་
བའམ། ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་

ལམ་མམ་སད་པའི་ཆོ་གྲོང་བྱིར་ཆོག་པར་གྱུར་པ་ན། བདག་གཉིད་ལོག་པར་གྱུར་པའམ་སད་པའི་རྣམ་པ་གང་དག་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་རྣམ་པ་གང་དག་དང་
རྟགས་གང་དག་དང་མཚན་མ་གང་དག་གིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་དུ་རིག་

པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་དེ་དག་དང་རྟགས་དེ་དག་དང་མཚན་མ་དེ་དག་བསྟན་པར་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱད་མེད་དམ་སྒྲིས་པ་ལ་ལ་ཞིག་མི་མ་ཡིན་པས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ན་དེ་ལ་བྱང་
ཆེན་འདི་སྟུམ་དུ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དམ་པའི་ཆོས་

སྟོན་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་། དཔྱུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ངན་སོང་སྟོང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་གོང་བྱིར་ལ་སོགས་པ་ཆོག་པ་
རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་བརླབས་གྲུབ་པ་དང་། གཞོད་

སྟོན་ལ་སོགས་པ་མི་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་ཆོག་གྲུབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། ཐ་མ་བཞི་སྟོན་པ་ལ་བྱང་ཆེན་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ལ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་
ཡང་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ན་བྱང་ཆེན་བསམ་པ་ཐག་པ་ནི། ཞེས་སོགས་

དང་ལྟ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ན་བྱང་ཆེན་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པར་འདོད་པ་དང་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པ་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།
བཙམ་ལྡན་འདས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ལགས། བཙམ་ལྡན་

@05A ༄། །འདས་གྲིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཆགས་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལོ། །ཞེས་སོགས་དང་། གསོལ་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་
སྦྱོད་པ་ནི་གཟུགས་ལ་མི་སྦྱོད་ཅེས་པ་ནས་རྣམ་མཁུན་དུ་ཉི་བར་

གྱུར་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རང་ཉིད་མངོན་པར་ཤེས་པས་པ་རོལ་གཞོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོབ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་

པ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་བྱང་རྒྱལ་ལ་ཉི་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་ཅུ་མེའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་བྱང་པར་གྱི་རྟགས་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། ཅུ་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།

མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལྟ་བ་སོགས་རྟགས་བཅུ་གཉིས་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་དེ། དྲོད་གྱི་ཅུ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་

ཉིད་ལྟ་ ཅེ་སྒྲོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་དེ་ལ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སོགས་སུ་ལྟ་བའི་རྟགས་དང་། ཉན་རང་གིས་དང་ཁམས་གསུམ་ལ་ཐོབ་པར་
འདོད་པའི་དགའ་བ་མི་སྐྱེད་པའི་རྟགས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སོགས་

མཐོང་བའི་རྟགས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་འཕུལ་གྱི་རྣམ་པར་འཕུལ་པ་སོགས་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། མི་ལམ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྟོན་པའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྟགས་དང་། རང་གི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་ན་ངན་སོང་སྟོང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་རྟགས་དང་། བྲོང་བྲིར་ལ་

སོགས་པ་ཆོག་པ་རབ་རྟུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱབས་བྱུབ་པའི་རྟགས་དང་། གཞོད་སྦྱིན་སོགས་མི་མ་ཡིན་མེད་པར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་ཆོག་བྱུབ་པའི་རྟགས་དང་། རང་གི་
མངོན་པར་ཤེས་པས་པ་རོལ་གཞོན་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་པའི་རྟགས་

@05B དང་ལྟ་ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོབ་པའི་རྟགས་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་ཞེན་མེད་པའི་རྟགས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་ལ་ཉི་བར་འབྱུང་བའི་རྟགས་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་བྱིར། རྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེའི་དང་པོ་བརྒྱད་འབྲས་རྟགས་དང་ཐ་མ་

བཞི་རང་བཞིན་གྱི་ཏྲགས་སུ་ལོ་ཆེན་བཞེད། མདོ་ལས་དང་པོ་དྲུག་མི་ལམ་དང་བདུན་པ་སང་མི་གཉིས་གང་རུང་དང་སྐར་ནས་ལྷག་མ་ནམས་ལ་དེ་གཉིས་གང་གི་ཡང་ཐ་སྐད་མ་མཛད།
བརྒྱ་གྲིས་དང་པོ་དྲུག་མི་ལམ་དང་། བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་སང་མི་གཉིས་ཀ་

དང་ལྟ་ ཐ་མ་བཞི་སང་པའི་ཏྲགས་སུ་བཞེད། དེས་ན་འབྲས་རང་གི་ཏྲགས་ཅི་རིག་པར་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ཏྲགས་བཅུ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་དེ། རྟོད་གྱི་
ཅེ་སྐྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོ་པའི་རྒྱ་གྱི་ཐེག་

ཆེན་གྱི་སྐྱོར་ལམ་རྟོད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་པོ་པའི་རྒྱད་ལ་མི་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་
གཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། དེ་ལས་འབྱོད་གཉིད་མི་དག་ནམས། བསམ་

གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་པའི་རྒྱད་ལ་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་རང་དབང་མེད་པར་སྐྱད་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཉིད་མེད་
ཀྱང་ལུས་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་དག་བར་གྱུར་པའི་གཉིད་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ས་དང་པོ་པའི་རྒྱུད་ལ་གཉིད་སྒྲ་མ་མེད་ཀྱང་ཕྱི་མ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣམས་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་གཉིད་མེད་པས་
བྱུང་པས་སྦྱོར་བ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱམས་ལུས་སོགས་དང་

སྐྱིབ་པ་ནི། རྣམ་པ་ལྔ་དང་མི་འགྲོགས་དང་། །ཞེས་བྱོད་ནས་གཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྐྱིབ་པ་ལྔ་དང་མི་འགྲོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་འགྲིག་གོ། །རང་ལུགས་ཀྱི་སྦྱོར་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་ལམ་བྱོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ་

@06A ༄༄༅། །མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། ། ༥ །།གཉིས་པ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
རྟགས་གསུངས་པའི་འོག་ཏུ་བསོད་ནམས་གང་ལས་འཕེལ་

ཚུལ་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་གི་སེམས་ཅན། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། དེ་ཡི་
རྟགས་དང་རྣམ་འཕེལ་དང་། །ཞེས་འཆད་ན། རྟགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་རྣམ་འཕེལ་

འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་རྟགས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་མཚོན་པའི་ཕྱི་མོ་དེའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅིན་དེའི་ལན་བསྟན་པར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྟུར་བ་ལ། དེ་ལྟར་རྟགས་

ཀྱིས་མཚོན་པའི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅིན་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་སྟིད། །ཅིས་སོགས་
གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད་པ་ལ། འཛམ་བུའི་

གླིང་ལ་སོགས། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་སྤྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བརྒྱད་དང་། ནང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བརྒྱད་ལས།
དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་

ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱི་མེད་པར་མའི་ལུས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ་སྤྲོ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་སངས་རྒྱས་པར་གྱུར་ལ་དེ་དག་ནམ་འཛོའི་བར་དུ་བཞུགས་པ་ལ་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་
རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་རིམ་གྲོར་བྱས། བཀྱར་སྟོར་བྱས། བསྟི་

སྒྲུབ་ཀྱི་བྱས། མཆོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དེ་ཡང་སྒྲུབ་མེད་རྫོགས་བྱུང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་ན་རབ་འབྱོར་དེ་ཅི་སྒྲུབ་དུ་སེམས། རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་མང་དུ་
འཕེལ་ལམ། གསོལ་པ་མདོ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མང་ངོ། །བདེ་བར་གཤེགས་

@06B པ་མང་ངོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱུ་མ་རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་གང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་ནས། ཤེར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་
ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་

སོགས་དང་། དེའི་ཤེར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་བཟློག་ནས་ཤེར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཤེར་ཕྱིན་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་

ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲུབ་མེད་རྫོགས་བྱུང་དུ་མདོན་པར་འཛང་རྒྱ་བར་འབྱུང་བ་ལགས། ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་
ལགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེ་བའི་སྤྲད་དུ་བྱང་ཆེན་སྒྲུབ་མེད་རྫོགས་བྱུང་དུ་ལུང་

བསྟན་པར་འགྱུར་རམ། བཙམ་ལྡན་འདས་གྲིས་བཀའ་སྦྱུལ་པ། རབ་འབྱུར་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ནས་ལྷའི་དབང་པོས་བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
རྟོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ཤིན་ཏུ་དབེན་པའི་སྤྲད་དུ་ཟབ་པའོ། །བལྟ་

དགའ་བའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལྟར་སློབ་པའི་བྱང་ཆེན་གྱི་བྱང་དུ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་གྲང་འགོ་བར་སེམས་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ནས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་འདི་སྐྱམ་དུ་
སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་འདི་རང་གི་སློབས་པས་

ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདིའི་ཡོན་ཏན་དང་ལེགས་པ་བརྗོད་དམ། འོན་ཏེ། སངས་རྒྱས་གྱི་མཐུས་སྟོན་སྦྲུལ་པ་དང་། དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་གྲིས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
བཀའ་སྦྱུལ་རྟོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཀུན་དགའ་བོས་གསོལ་པ། བཙམ་

ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པ་དག་དང་གནས་པར་བཞི། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འཇམ་བུའི་གླིང་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་གྲིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་

@07A ༄། །མཆོད་པ་པས་ལྷག་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་
མི་དམིགས་པ་དང་། དགེ་བ་བརྩུ་ལ་སོགས་པ་དང་།

གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་འོང་བ་དང་། བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་འདྲ་
བར་སྤྱོ་བོ་ལ་མཚུངས་པར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསོད་ནམས་རྣམ་པ་

བརྒྱད་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ༥ ། །ཕྱི་མ་བརྒྱད་སྟོན་པ་ལ། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས། བྱང་ཆེན་གཟུགས་པས་པར་བཤྱི་བའི་སྤྱད་དུ་སྟོབ་ན་རྣམ་མཁུན་དུ་སྟོབ་པ་ལགས་
སམ། ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ས་ཆེན་པོའི་

ཕྱོགས་གང་ན་འཇམ་བུའི་ཆུ་ཁྲུང་གི་གསེར་གྱིས་ལེ་སྤྲུམ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཉུང་ངོ་། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་འདི་ལ་སྟོབ་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཉུང་
སྟེ། སེམས་ཅན་ཉན་ཐོས་གྱི་སའམ། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ལ་གནས་པར་

གྱུར་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་དེ་བས་ཆེས་མང་ངོ། །ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སེམས་ཅན་གང་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་ཏེ་གནས་པ་དེ་
ལྟ་བུ་ནི་ཉུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་

ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ་སེར་སྣ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་མི་སྐྱེའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་མི་སྐྱེའོ། །ཆོར་བ་དང་ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
འཇིག་ཆོགས་སུ་ལྟ་བའི་ནང་དུ་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་

འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདིར་པར་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་འདུས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་སྟོབ་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་སྟོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། གལ་ཏེ་ཡང་

@07B འདི་སྒྲུལ་དུ། འདི་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ནོ། །ཤེར་ཕྱིན་འདིའོ། །ཤེར་ཕྱིན་འདིས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་བསྐྱུབ་པར་བྱའོ་སྒྲུལ་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། །དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་ཐབས་ལ་མཁུས་པའི་བསྐྱུབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་

དུ་འགྱུར་བ་དང་། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གྱི་སེམས་མི་སྦྱི་བ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པར་རྟོགས་པའི་
སེམས་རབ་དུ་མི་སྦྱི་བ་དང་། ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཀྱན་བསྐྱས་པ་ཤེས་པ་དང་། ཕྱན་

སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་བ་དང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉི་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསོད་ནམས་གཞན་རྣམ་པ་བརྒྱད། མི་རྟོག་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་
དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་དཔེར་མཛད་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་།

བར་དུ་འཕགས་པ་ཉིད་གྱིས་གནས་སྐབས་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི་ཅི་མེད་ཅི་སྦྱོར་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། བསོད་
ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་སྟེ། ཕྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་བསོད་

ནམས་རྣམ་འཕེལ་བརྒྱད། རང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་འཕེལ་བརྒྱད་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་
མཆོད་པ་ལས་ལྷག་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་ཆོང་བའི་

ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་པ། ཕྱི་མོའི་ཕྱི་སྒྲོར་གྱི་མཆན་ཉིད། སྤྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། སྒྲོར་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས་
སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ལས་ལྷག་བའི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བྱད་པར་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིད་

ལ་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བྱེད་པར་བྱ་འཕགས་པའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བྱེད་པར་ཅན་གྱི་དགོ་

@08A ༄། ༄ཙ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཉིད་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེ་བར་འོང་ཞིང་མིའམ་ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྤང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ།
བདུད་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ།

སྟོན་པ་དང་སྐྱོ་བོ་ལ་མཚུངས་བར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལ་ཡང་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐབས་མཁས་པས་བསྐྱབ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རང་གི་

ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། ས་རོལ་
དུ་ཕྱིན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་

འཕེལ་བ། གཞུགས་སོགས་དང་ལྡན་པར་ཉོགས་པའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་
(GPHU)ན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ།

ཡང་དག་པར་རྫོགས་བྱང་ལ་ཉི་བར་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་ཡང་། མདོ་བསྟན་བཅས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་འཕེལ་
གསུངས་པ་དང་། དེ་ནས་ལྷན་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་འདི་སྟུང་དུ། བྱང་ཆེན་སྤྱིན་

པའི་པར་ཕྱིན་དང་། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ནི་གང་ཟག་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐེག་
པ་པ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་སྤྱད་ཕྱོག་པར་

འགྱུར་བར་སེམས་འགའ་ཙམ་ཡང་སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་སྒོ་བར་འགྱུར་ཞེས་ཏྲི་གས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་
རྣམ་གཞག་ཏུ། རྣམ་འཕེལ་དང་། བརྟན་དང་། ཞེས་འཆད་ན། རྣམ་འཕེལ་གྱི་འོག་ཏུ་

@08B ཇིས་བརྟན་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་ཅི་མོས་རྣམ་པར་སྤེལ་བའི་ཏྲི་གས་པ་ལ་རང་དབང་དུ་
གྱུར་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་ཇིས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྒྱུར་བ་ལ། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་རྣམ་པར་སྤེལ་བའི་རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་ཇིས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་པས་ཇིས་པར་བརྟན་
པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་

ཉིད་གསུམ། ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་རང་དོན་ཏྲི་གས་པས་བསྐྱུས་པ་ཀུན་
མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཏྲི་གས་རིགས་ཡོངས་སུ་རྒྱ་གས་པ་དང་། སེམས་

ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ངེས་བརྟན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ཚན་དང་པོས་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གྲུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་བླ་མེད་པ། །ཞེས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྟོན་ལཡན་

པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་དུ་སྟོན་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བླ་མེད་པ་ནི། ངེས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་
པ་ནི། མདོ་ཚན་གཉིས་པས་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་

མི་གཏོང་བ། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྤིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ངོ་བོས་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་

ལམ་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། བརྟན་པའི་ཕྱི་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གསུམ་པ་དེ། བཟོད་པའི་ཕྱི་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད།

@09A ༄། །ཁོ་ན་རེ། བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རླུང་མཐུན་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་མཁུན་གསུམ་རྩེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། རྣམ་
བཤད་ལས། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྩོགས་པར་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་དག་ས་

ལ་སྦྱོར་བ་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལ། རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་རྩོགས་པ་ལ་བྱེད་ན་དེ་བས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྤྱི་མ་ཁ་ཅིག །ཅི་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་མཐོང་སྟོམ་
གསུམ་ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་བྱེད་དེ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་

ལམ་དེ་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་མཁུན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་དེས་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྩོགས་པར་ཐོབ་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྩོགས་པའི་དོན་དེ་གང་

ལ་བྱེད། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྩོགས་པ་ལ་བྱེད་དམ། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་རྩོགས་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་དག་པས་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། ས་
བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཡང་དེ་རྩོགས་པར་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་

ན། ས་དགུ་པའི་སྐབས་སུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཅེ་སྟོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྟོར་ལམ་བཟོད་པ་དེ་ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །དེས་མཁུན་
གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དོན་མཁུན་

གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་རྫོགས་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ས་བདུན་པ་པས་གཞི་ཤེས་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་བར་ཐོབ་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པར་

ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ་བོ།། ༥ །།བཞི་པ་ལ་ཡང་མདོ་དང་བསྟན་བཅས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བརྟན་པ་ཕྱི་མ་ལས་འཕྲོས་ནས་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་
འདས་དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆེན་དེ་དག་གི་

@09B སེམས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བབྱིད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆེན་ནམས་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བབྱིད་ན་
རིགས་གྱི་བྱུངས་རིགས་གྱི་བྱུ་མོ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་ཅི་ཞིག་འཕེལ་བར་འགྱུར།

བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཀེའུ་ཤི་ཀ་སྒྲིང་ཆེན་པོ་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤང་ལ་གཞལ་བའི་ཚད་ནི་བཟུང་དུ་ཡང་སྤིང་གྲང་། དེ་དག་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྷན་
པའི་བསོད་ནམས་ནི་ཚད་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས་ཇི་ལྟར་སེམས་གཞན་དུ་མི་རྒྱ་བ་དེ་ལྟར་ཡོངས་

སུ་བསྡོམས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། བརྟན་དང་སེམས་ཀྱན་གནས་པ་དང་། །ཞེས་འཆད་ན། དེས་བརྟན་གྱི་འོག་ཏུ་
སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའི་ཙུང་སྒྲོལ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།

དེ་ལྟར་ངེས་པར་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་བཟོད་པའི་ངེས་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་བའམ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའི་ཙུང་སྒྲོལ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
མཚམས་སྒྲོལ་བ་ལ། དེ་ལྟར་ངེས་པར་བརྟན་པར་བྱེད་པས་ངེས་པར་བརྟན་

པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། སྒྲིང་བཞི་པ་དང་སྟོང་དག་དང་། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་བཤད་པ་ལ། ཚད་སྤིང་

པ་ནི་སྤང་ཚད་གྱིས་གཞལ་བར་རྩས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་རྩལ་གྱིས་གླིང་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་གྱིས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་སོ་སོར་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་དག་ལས་

བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་ཚད་ལས་འདས་པའི་བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་གྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཟོད་པ་ནི་སེམས་ཀྱན་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། མདོ་
ལས། ཆོས་མཆོག་གི་ཙྰ་སྟོར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་དེ་བསོད་ནམས་མང་པོས་

@10A ༄། །མཚོན་ཏེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་སུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ། སྟོན་པ་ལ་ཞུགས་པ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་
པའི་བསོད་ནམས། གླིང་བཞི་དང་། སྟོང་དང་པོ་དང་། སྟོང་བར་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་

གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁསྐྱེ་གྱི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་སྤང་ལ་གཞལ་བ་དང་། ལུ་ཐིག་སྐྱའི་ཙྰ་མོས་སྒྲངས་པའི་གྲངས་བརྒྱད་བར་རྩས་པ་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་དག་ལས་ཆེས་བྱུང་པར་
འཕགས་པར་བསྟན་པས་མཚོན་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྟུང་པ་ལས། མི་

ཕྱོག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡི། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་ཡི་རངས་པ། །སྟོང་གསུམ་རི་རབ་སྒྲང་ལ་གཞལ་བས་ཚད་བབྱང་བྱང་། །ཇིས་སུ་ཡི་རངས་དག་ག་
དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །འདིའི་བྱང་སེམས་བཞི་པོ་དེ་ཡང་། ས་དང་

པོ་དང་། གཉིས་པ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དང་། ས་བརྒྱ་པ་པ་ལ་འཕགས་པས་བཞེད་དེ། ཉི་ལྔ་ལས། ཐེག་པ་ལ་གསར་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་། སྟོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་
དང་། ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཅི་རིགས་བར་རྣམ་

པར་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་མཐོང་བ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་རྟོགས་པ་པོ་རྣམ་པ་བཞི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་གར་པ་ཁ་ཅིག་སྟོར་ལམ་ཅེ་སྟོར་བཞི་ལ་གནས་པའི་
བྱང་སེམས་བཞི་ལ་བཞེད། སྟོ་དཔོན་གྱིས་མོས་སྟོད་དང་། མ་དག་ས་བདུན་དང་། དག

པས་གསུམ་དང་། ས་བརྒྱ་པ་ལ་གནས་པའི་རང་ཉིད་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཐེག་པ་ལ་དང་པོར་ཞུགས་པ་ནི་མོས་པའི་སྟོད་པའོ། །སྟོད་པ་ལ་
ཞུགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བདུན་ལ་གནས་པའོ། །ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པ་ནི་མི་

གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་གསུམ་ལ་གནས་པའོ། །སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ནི་ས་བཅུ་པའོ། །ཞེས་གཞན་དག་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་མཐོང་
ལམ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་སྟོན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཐོབ་པའི་

@10B ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པ། ཆོས་མཆོག་གི་ཕྱི་སྒྲོལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དོན་བསྟུ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། ཆོས་མཆོག་གི་ཕྱི་སྒྲོལ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས།
བསོད་ནམས་མང་པོས་མཆོན་ནས་བསྟུན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ལ། ཏྲགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྩོ་བ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་བར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།། ༥། །གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཕྱི་སྒྲོལ་བཤད་པ་ལ།

མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། སེམས་ཀྱན་གནས་པ་དང་། མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་། ཞེས་འཆད་ན། སྒྲོལ་ལམ་ཕྱི་སྒྲོལ་གྱི་འོག་ཏུ་མཐོང་ལམ་ཕྱི་སྒྲོལ་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱེས་པའི་རིམ་པ་དང་།

བསྟན་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་འོག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དང་། དེའི་
གཉིན་པོ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚམས་སྟུར་བ་དང་།

དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་དང་པོར་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་ལ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལྷགས་བསྟན་གྱི་གཉིན་པོ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས་དེ་བསྟན་པར་

བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཉིན་པོ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་ཡང་། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
གཉིན་པོ་མཚོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ་དང་། འཛིན་

རྟོག་མདོར་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་རྣམས་དང་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
ཐོགས་པ་དེ་དག་གིས་དག་ཅུལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་བར་ཇི་

@11A ༄། །ལྟར་། འདྲ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་འདྲ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྡོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་མཐོང་སྤང་འཇུག་པ་གཟུང་ཏོག་གཉིན་པོའི་སྒོ་
ནས་མདོར་བསྟན། དེ་ནས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་

འབྱོར་ལ་འདི་སྒྲིད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཅི་ཤེར་ཕྱིན་འབའ་ཞིག་རྣམ་པར་མི་ཏོག་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་། བརྩོན་འགྲུས་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་།
བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་དང་། ཚུལ་བྲིམས་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་། སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ཡང་

རྣམ་པར་མི་ཏོག་པ་ཡིན། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། ཆོ་ལྡན་ལྷ་རིའི་བྱ། ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་མི་ཏོག་པའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་ཡང་རྣམ་པར་མི་ཏོག་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ལྟོག་པ་
གཟུང་ཏོག་གཉིན་པོའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན།། ༥ །།གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། འོན་མཐོང་སྤང་ཏོག་པ་བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་དང་པོར་མཐོང་སྤང་གཟུང་ཏོག་གཉིས་མདོར་བསྟན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད། ཅེས་མཚམས་སྒྱུར་བ་ལ། རེ་ཞིག་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
གཟུང་བར་རྣམ་པར་ཏོག་པ་གཉིས་པོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེ་

གཉིས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། འཇུག་པ་དང་ནི་ཕྱོག་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ། དབྱེ་བ། འབྲུལ་པར་བསྐྱབ་པ་དང་བཞི་ལས།
དང་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། འཇུག་པ་དང་།

ཕྱོག་པ་མི་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལེན་པ་དང་།
འདོར་བའི་སྒྲོ་ནས་གཟུང་བའོ་ཞེས་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དང་འདྲ་བ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་པ་ནི། ཞེས་གསུངས།
བཞི་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། དངོས་པོ་དང་མ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་

@11B སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་
དུ་མར་ཡོད་དེ། བྱོད་ལ་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། མཐོང་།

སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ལྟོག་པ་གཟུང་ཏོག་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཕྱག་ཡུལ་མཚན་མར་དམིགས་པ་དང་། དེའི་ལྟོག་ཡུལ་མཚན་མར་
དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སོགས་རིམ་བཞིན་དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤོད་དེ། དང་པོ་དེ་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལེན་པར་འདོད་པའི་སྒྲོན་ས་སྤང་བའི་གཟུང་བའོ་སྟོམ་དུ་ཞེན་པ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་
ཆོས་འདོར་བར་འདོད་པའི་སྒྲོན་ས་དོར་བའི་གཟུང་བའོ་སྟོམ་དུ་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེ་གཉིས་ནི་མཐོང་ལམ་ཙུང་སྒྱུར་གྱི་མི་མཐུན་སྟུགས་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤང་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཏོག་པ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་
དགྲ་དགྲར་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ནི་

ཡུལ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟ་དུ་ར་ཐོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་གསེར་གྱིས་གང་བཀའ་
ལེན་པ་ལ་འཕྱག་པ་ལྟར་ཞེན་ཡུལ་གྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་དང་མ་འབྲེལ་བར་འཕྱག་

པ་སྟེ། ཞེན་པ་ལྟར་ཡུལ་མི་གནས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་

ཉིད་ལྟ་ དབྱེན་ཡུལ་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུང་སེམས་ལམ་གྱི་ཕྱོག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་
མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ཕྱོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེན་ཡུལ་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་

@12A ༄༄༅། །ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད།
ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱོག་བྱར་

བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག །ཤེས་སྒྲིབ་ཕྱོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་དེའི་ཕྱིར། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་

སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་
བཅས་པ་དེ་བྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེའི་དམིགས་ཡུལ་

དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་

ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྷོག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་
མས་རིག་འགྲོའོ། །ཁ་ཅིག །དེའི་སྟངས་དུ་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཞེས་བསྒྲུན་

ནས་འཇོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དང་། མ་རིག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་
གཉིས་ཀྱིས་མ་ངས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་དང་། མ་རིག་བ་

དེ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་དེ་དེའི་བསྐྱོམ་བྱ་དང་། གཉིས་པ་དེ་དེའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས། ཞེས་
སོགས་དང་། དེའི་ལྷན་པའི་དམིགས་ནས། ཞེས་སོགས་ཟེར་ན་སྒྲིན་སྤྲུལ་མ་དེ་འཕེན་ནོ། །འདོད་

@12B ན། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་དེ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཐལ་བ་སོགས་རིགས་འགྲེལ། །ཁ་ཅིག །རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཞེས་སོགས་དང་། དེར་གྱུར་པའི་ལྷན་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་

ནས་ཞེས་སོགས་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་
སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་དེ་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐར་

ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས། མཐོང་སྤང་
ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་

གྱི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེའི་མཆན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་ལྷོག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ལྷོག་
པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྷོག་བྱའི་ཆོས་ལ་

ཞེས་སོགས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་
དམིགས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན།

དེར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྷོག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་
འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་

སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་བྱང་སེམས་
ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ལ་

@13A ༄། །དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྷོག་བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཉན་ཐོས་གྱི་ཆོགས་ལམ་ལྷོག་བྱའི་གཟུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ༥ །

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱི་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། དེ་ནས་ཆོ་ལྷན་ལྷ་རི་བྱས་ཆོ་ལྷན་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲས་
སོ། །ཀྱི་མ་ཆོ་ལྷན་རབ་འབྱོར་བྱར་ཆེན་གཞན་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པ་ནི་སྟིང་པོ་ལ་སྟོད་

པའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་སྒྲས་པ་དང་། ཆོ་ལྷན་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཆོ་ལྷན་ལྷ་རི་བྱ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲས་སོ། །ཀྱི་མ་ཆོ་ལྷན་ལྷ་རི་བྱ་བྱང་ཆེན་གཞན་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པ་ནི་སྟིང་པོ་མེད་པ་ལ་
སྟོད་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོ་ལྷན་ལྷ་རི་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་སྟིང་པོ་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་

གྱིས་མཐོང་སྟོང་ཤེས་སྒྲིབ་རྒྱས་འཛིན་ཏོག་པ་གཉིན་པོའི་སྟོན་ས་མདོར་བསྟན། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཆོ་ལྷན་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་
ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཁྱུ་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་

ཐམས་ཅད་མ་མཆིས་པའི་སྒྲིབ་ཏུ་བྱང་ཆེན་ཤེར་སྤྱན་ལ་ཁྱམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ལ་ནི་གང་ཡང་གནས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དེ། དེ་ལ་གནས་ཤིང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་
བྱང་ཏུ་མངོན་འཛང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་སྲུ་ཡང་མེད་ན། དེ་ལ་གནས་ཤིང་ཆོས་སྟོན་པར་

འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ་དེ་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་པས་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིན་པོའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིའི་གཟུང་བའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་མདོར་བསྟན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་

པའི་ཕྱོགས་གཉིས་མདོར་བསྟན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད། ཅས་མཆམས་སྒྱུར་པ་ལ། དེ་ལྟར་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་བསྟན་ནས་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པོ། ཞེས་
གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སོ་སོའི་སྒྲུ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །

@13B ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། སོ་སོའི་སྒྲུ་བོ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་རྟོག་པའི་ངོ་བོ། སྒྲ་བྱར་བསྟན་པ། དབྱེ་བ།
འབྲུལ་བར་བསྒྲུབ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོའི་སྒྲུ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །སེམས་ཅན་རྣམས་

དང་བཏགས་ཡོད་པར། རྣམ་རྟོག་འཛིན་པ་དག་ཏུ་འདོད། ཁྱེད་དང་། སེ་སེའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་བའི་གང་ཟག་དག་གི་གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བྱ་རྒྱས་དང་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟོན་
ཅན་གྱི་འཛིན་པ་དག་ཡོད་པས་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ། ཞེས་འཆད། གཉིས་པ་ནི།

གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་བ། ཞེས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། དེ་དག་སེ་སེར་དགྲ་བདག་ཉིད། ཁྱེད་དང་། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་སེ་སེར་རྣམ་པ་དགྲ་ཡོད་པ་ནི།
ཞེས་འཆད། བཞི་བ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུང་དོན་དེ་བཞིན་མེད། རྟོན་དག་གང་གི་འཛིན་པར་འདོད།

དེ་ལྟར་དེ་དག་འཛིན་པ་ཡི། རང་བོས་སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། ཞེས་དང་། གང་གི་ཆོ་དེ་དག་གི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ། གཟུང་བའི་དོན་དག་དེ་བཞིན་དུ་གཟུང་བའི་རང་བོར་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཞེས་བྱ་བ། དེའི་ཆོ་གང་གི་ཡང་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་འཛིན་པའི་ངོ་

བོས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུང་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་རིམ་ས་པ་ལྟར། མཐོང་སྤང་
ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མར་དབྱེར་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ལ་མཐོང་སྤང་ཤེས་

སྒྲིབ་རྒྱས་འཛིན་ཏྟག་པ་དང་། དེ་བཏགས་འཛིན་ཏྟག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་ལ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པ་དང་འཕགས་པའི་དབྱེ་བས་དེ་དེའི་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཏྟག་པ་དེ་
གཉིས་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཙུང་སྒྲོར་གྱི་སྤང་བ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དཔེར་ན་མཐོང་སྤང་ཉོན་སྒྲིབ་བཞིན་ནོ། ཏྟག་པ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་དུ་མར་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དགུ་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་ཏྟག་པ་ཞེས་བཙུག་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཏྟག་པ་དེ་དག་རང་གིས་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ངོ་བོའི་མཚན་ཉིད་ཅན་

@14A ༄། །ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏྟག་པ་དེ་དག་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་ཡུལ་གང་གི་འཛིན་པར་འདོད། དེ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཏྟག་པ་དེས་གཟུང་བའི་དོན་
རྣམས་གཟུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དངོས་གྱི་དོན་དང་།

ཅོད་པ་སྤང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་རྒྱས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོན་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས། མཐོང་སྤང་ཤེས་
སྒྲིབ་རྒྱས་འཛིན་ཏྟག་པའི་མཚན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་བཏགས་འཛིན་ལ་དམིགས་

ནས་ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་གཉིས་ལ་སོ་སོར་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེན་དགུ་དགུར་
ཡོད་དོ།ཁ་ཅིག །རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་

ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམས་འཛིན་རྟོག་
པའི་མཚན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་སྒྲིས་བྱ་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་

དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལྷས་བྱིན་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་
ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་

ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་ཡིན་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷས་བྱིན་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་

པ་དེ་གང་ཟག་དེར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་སྟོང་གི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྐྱངས་གི་ཡུལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་ཡུལ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་དེ་ལྟས་བྱིན་དུ་ཐལ་ལོ། །གཞན་

@14B ཡང་། ཤེས་སྒྲིབ་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་བརྟགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟིན། ཁ་ཅིག་རྣམས་འཛིན་
ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས་དང་བརྟགས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས་ཟེར་ན། གང་

ཟག་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོན་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། རྣམས་འཛིན་དེ་སྟོང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཐལ་ལོ། །རོང་རྟིག་པ་ན་རེ། འཕགས་རྒྱུད་

ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་མེད་དེ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་གི་
བདག་འཛིན་མེད་དེ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་

ཟེར་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་ཡིད་མེད་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་དེ་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉལ་ས་
ཁས། གཉིས་པ་ལ། རྩོད་པ་ལས། ལན་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །ཞེས་རྒྱས་འཛིན་སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ཅན་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་འཕགས་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་རྟོག་ལ་རྒྱས་
འཛིན་རྟོག་པས་མ་བྱལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་རྟོག་ལ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པས་

མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སོ་སྐྱེ་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ང་ཞེས་

འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་སྟོང་དག་མཚན་མོ་འདས་ནས་ནང་བར་གྱི་དུས་སུ་ངས་སྟོག་ཆགས་ལྟེ་སྤྱང་སྤྱད་འབྲིན་པའི་སྐྱོ་ཐོས། ཞེས་པ་དང་། ད་དེའི་ཆོ་དེའི་དུས་ན་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་སང་གི་ཡན་ལག་མ་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

@15A ལྟོ། །ཟེང་ལྟོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩོད་པ་དེ་དག་མི་འབད་དེ། རྩམ་འཛིན་སོ་སྐྱེའི་རྩོན་ཅན་དང་། བཏགས་འཛིན་འབགས་པའི་རྩོན་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ནི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩམ་ཡིད་དུ་འཛིན་པའི་སྐྱེའི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་ཁེགས་པ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་

ལ་མེད་ཅིང་། འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྩོད་པ་དེ་ནི་སྒྲིང་བོ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་འཛིན་སོ་སྒྲིལ་བཤད་ཅིང་བཏགས་འཛིན་དེ་ལ་མ་བཤད་པ་
ནི་སོ་སྒྲིལ་ས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་ཤེས་པ་ནི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བཏགས་

བཙམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན། བཏགས་འཛིན་འཕགས་པ་ལ་བཤད་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་གྱིས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྣང་ཡང་། ཉི་སྣང་ལས་དེ་དག་ནི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པར་འདོད་པ་

ཡིན་པས་སྒྲིང་པོ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། ཚུང་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པ་ང་དེའི་ཆོ་ཞེས་སོགས་གྱི་ཆོག་ནི་གཞན་གྱིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཐངས་སུ་བསྟན་པ་ཐ་
སྟོད་པ་ཡིན་གྱི། རར་འཛིན་པ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་ན་ས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་རྣམས་ཡང་། དེ་ཉིད་

ལས་ལྟ་ དེའི་ཚིག་ནི་ཐ་སྐད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་སྤིང་པོ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩོད་ལན་འདི་དག་ཉི་ལྔ་ལས་བཀོད་པ་གསེར་ཕྱང་དུ་བཤད་པའོ། །ཁོ་ན་རེ།
འཕགས་པ་བྱམས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡོད་པས། འདིར་ཡང་

མཐོང་སྤང་ལ་རྟོག་པ་དེ་བཤད་པ་མི་འཐད་ཅིང་སྒྲོམ་སྤང་རྒྱས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། འཛིན་རྟོག་དང་པོ་སོ་སྐྱེ་དང་གཉིས་པ་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།
འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྒྱས་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་ལ་ཡིན་གྱི།

རྟོག་པ་གཉིས་ནི་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་རྟོག་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་རྣམ་གཞག་མ་བྱས་
སོ། །ཞེས་རྟོག་པ་གཉིས་ལ་བརྩུན་ཅིང་རྩུ་བར་ཡང་རྣམ་རྟོག་གཉིས་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་

@15B ལ་སྐྱས་ཟིན་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་འདི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སོ་སྐྱེ་དང་མཐོང་སྤང་ལ་བཏགས་འཛིན་

ག་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བཏགས་འཛིན་ལ་ཡིད་བྱེད་གཉིས་གྱིས་སྒྲོ་ནས་གཉིས་སུ་མཛད་

བའི་ཕྱིར། ཕ་བར་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་འཕགས་པའི་རྟོན་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ།
སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བཏགས་ཡོད་པར། ཞེས་འཛིན་རྟོག་སེམས་ཅན་དུ་རྟོག་

པར་བཤད་པ་འདི་གང་ཟག་དང་ཆོས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ། དེ་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པའི་གཞི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཆོས་ཙམ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཡུལ་ཅན་
ཀྱི་རྟོག་པ་དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོག་པ་དེ་

གཉིས་ཉན་རང་གི་སྤང་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འདི་དག་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་རང་
གིས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀྱང་སྤོང་རྣམས་པར་ཐལ། དེས་འཛིན་རྟོག་གཉིས་སྤང་རྣམས་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞི་ཀ་སྤོང་རྣམས་བར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཞུང་ལས་སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་པར་བཤད་པ་དང་། ཉི་སྤང་གི་
རྩོད་ལན་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣམས་འཛིན་ཡོད་མེད་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་

འགྱུར་རོ། །ཞེན། སྒྱིར་འཛིན་རྟོག་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཙམ་ལ་འཛིན་པ་སོ་སོར་ཞེན་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་གཉིས་ཀའང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་རྣམ་གཞག་ཁས་
བླངས་ཏེ། མདོར་བསྟན་དུ་གང་ཟག་རྟོག་པ་རྩ་བར་བཤད་ཅིང་། རྒྱས་བཤད་

དུ་ཉི་སྤང་ལས་བཤད་པ་རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟོག་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲི་འཕགས་གཉིས་ཀའི་གང་ཟག་གིས་བདག་མེད་རྟོགས་ཀྱང་མངོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ལས། དེ་
གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་པ་ལ་སོ་སོར་རྫས་བཏགས་ཀྱི་འཛིན་པར་འཇིག་པ་ལྟར་ཆོས་

@16A ཨཱ། །བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱིས་ཀྱང་སྒྲི་འཕགས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལ་ཆོས་ཙམ་ལ་རྫས་དང་བཏགས་པའི་འོངས་སྒྲོད་པ་ཕོར་འཛིན་པའི་ཤེས་
སྒྲིབ་ཀྱི་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲི་འཕགས་

གཉིས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལ་རྫས་བཏགས་ཀྱི་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་པ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འཕགས་རྒྱད་ལ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ་པའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་
གསེར་ཕྱང་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་བཀོད་པས་དཔྱད་པར་བྱ་དགོས་སོ། ། ཕྱི །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། གཞུང་རྟོག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འཇུག་པ་གཞུང་རྟོག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་དང་། ལྷོག་པ་གཞུང་
རྟོག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅས་གཉིས་

ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསེལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་
འཛང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་ལགས། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་དང་རིགས་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པ་གཞུང་རྟོག་ལ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་དགྱུར་ཡོད་པ་
ཡིན་ཞེས། དེའི་ལན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བ་

ལ། གཞུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་རྟོན་ཅན་ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་དགྱུ་ཡིན་ཞེས། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་དང་རིགས་དང་ནི། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ་རྟོག་པའི་རོ་བོ་དང་། གཉིན་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

དབེན་པས། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྒྲོར་བའི་གནས་སྐབས་གྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་མོ། །ཞེས་གསུངས། དང་པོ་ལ་ཡང་ཡུལ་རྣམ་པ་དགུ་པོ་
དེ་ལ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཕྱག་བྱ་སྤྱི་དང་། བྱད་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་བྱང་རྩབ་

@16B རྒྱ་འབྲས་ཡང་གྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། བཙམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་རི་སྒྲིམ་དུ་སེམས། རྒྱ་མ་ལུ་བྱའི་སེམས་དེ་བྱོད་གྱིས་ཡང་དག་
པར་མཐོང་ངམ། གསོལ་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་ཏེ། བཙམ་ལྡན་འདས་

བདག་གིས་ཡང་སྒྱུ་མ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་། དབེན་པས་དབེན་པ་མ་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཞེས་
གསུངས། གཉིས་བ་བྱད་པར་ལ་རྒྱ་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྒྱ་

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། བཙམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་འཛིན་འདི་ལྟར་བདག་ལ་ལ་དང་ནི་ཉེའོ་ཞེས་བགྱི་བར་མི་སེམས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྒྲིབ་དུ་
ཞེན། བཙམ་ལྡན་འདས་ནམ་མཁའ་ལ་བྱེ་བྲག་མ་མཆིས་ཤིང་མི་གཡོ་བ་དང་། རྣམ་

པར་རྟོག་པ་མ་མཆིས་པའི་སྤྲད་དུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རིགས་དང་ནི། ཞེས་དང་། ས་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་བ་ལ་འབྱུག་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་ངེས་པ་དང་།
ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཡུལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེལ་བའི་རྣམས་

པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ལ་རྣམས་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། བཙམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་ནི་འདི་ལྟར་བདག་ལ་
སྐྱུ་མ་ནི་རིང་ངོ། །སྐྱུ་མའི་མཁན་པོ་ནི་ཉེ་འོ། །སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་འདི་ལྟར་

འདུས་པ་ནི་བདག་ལ་ཉེ་འོ་ཞེས། རིང་ངོ་ཞེས་བགྱི་བར་མི་སེམས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལམ་ནི་ཡང་དག་གྲུབ་པ་དང་། །ཞེས་དང་། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་
པས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཡིན་ལུགས་ཤེས་པ་སོགས་དམིགས་པ་ལ་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ནི། བཙམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་གཟུགས་ནི་འདི་ལྟར་བདག་ལ་དམིགས་པ་གང་གི་གཟུགས་ནི་འབྱུང་བ་དེ་
ནི་ཉེ་ལ། མེ་ལོང་དང་སྟོད་རྩེས་གང་བའི་ནང་དུ་བྱུང་བ་དེ་ནི་བདག་ལ་རིང་

ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རང་གིས་རྟོགས་དང་། ཞེས་དང་། གྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གིས་རྟོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་བྱེད་པ་པོའི་
རྒྱས་པ་དང་། བྱ་བའི་ལས་དང་། བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱལ་པ་འདི་ལྟར་ང་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་རིང་ངོ། །ཟླ་
ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་ཉེའོ། །ཞེས་

བསྐྱིབས་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱེད་པ་དང་། ཞེས་དང་། དམན་ཞིང་གྲུ་མོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་ཐག་སྤིད་བར་བྱེད་
པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་དོན་བྱེད་པ་དེའི་བྱ་བའི་ལས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་

@17B ནི་ལྟ་ བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྱལ་པ་ཞིག་མཇད་པ་ན་དེ་ནི་དོན་གང་གི་སྤྲད་དུ་སྤྱལ་བའི་དོན་དེ་སྤྱོད་ཏེ་སྤྱལ་པ་ནི་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
གོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་དོན་གང་གི་སྤྲད་དུ་བརྫོད་པའི་དོན་དེ་ཡང་

བཟླ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ནི་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་གོ། ཞེས་པས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡི་ལས། ཞེས་དང་། བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་མཐུན་པར་སྒྲུལ་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་
ལས་དང་། ཤེས་གསུངས། གསུམ་པ་དོན་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་སྤང་འདས་ལ་རྣམ་

པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། བཙམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཤིང་མཁན་ནམ་ཤིང་མཁན་གྱི་སྟོབ་མ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་བྱད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སམ་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་སམ་སྤང་པོ་
ཆེའི་གཟུགས་སམ་རྟའི་གཟུགས་སམ་སྤང་གི་གཟུགས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་ཞིག་

སྒྱར་ན་དེ་དོན་གང་གི་སྤྲད་དུ་བཟླ་བའི་དོན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱའི་འབྲས་བུ་ལ། ཞེས་དང་། ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་
ཐམས་ཅད་སྤང་འདས་པ་ལ་འགོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་སྟོན་

མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་ན་ས་སྟོན་པ་ལ། འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི། རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་རྣམ་དགྲུང་འདོད། ཞེས་དང་། གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་
པར་བྱའོ། ཞེས་བྱ་བ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་

ནམ་པ་དགུ་པོ། ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། འདིར་བསྟན་ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཞུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ནམ་པ་དགུར་ཡོད་དེ། བྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ནམ་པ་དགུར་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཡང་དགུར་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པར་རྒྱ་པར་ཕྱིན་དུག་གིས་

དབེན་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲ་མེད་བྱང་རྒྱལ་གྱི་དབེན་པ་མ་རྟོགས་པའི་དོན་རྒྱ་དེ་ལ་བཞེན་ནས་འབྲས་བུ་དེ་འཐོབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ས་མི་གཡོ་བ་སོགས་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་ངེས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་

@18A ༄༄༅། །པའི་མཐོང་ལམ་སོགས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཞུགས་བརྟན་ཙམ་དུ་ཟད་པར་རྟོགས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འབྲུལ་བ་དང་།
ཡོན་ཏན་དང་སྦྱོན་མཐོང་བ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་སྒོ་ནས་བྱང་བྱ་དང་དོར་བུར་

བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་གཉིན་པོ་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་སྦྱིད་པ་དང་སེལ་བ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་བཅས་ཤེས་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བས་རང་གི་ཡུལ་ཇི་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་
དང་། རྒྱ་དམན་ཞིང་འབྲས་བུ་གྲུ་ཞོམ་པ་མ་ཡིན་པས་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ས་ཐག་སྤིད་བར་

བྱེད་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྒྲུལ་ནས་དོན་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ལས་དང་། ཡང་དག་པའི་ཐབས་ཤེས་དང་སྤྱིང་ཇི་སྤྱིད་པ་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
གདུལ་བྱའི་སྒྲིབོ་ཐམས་ཅད་སྤང་འདས་ལ་འགོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་

སྟེ་དགྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་རྟོག་པའི་རྩ་ལ་ཡོད་དེ། དངོས་པོར་དམིགས་པ་དང་གཞན་དོན་མི་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེར་མཐོང་ནས་འདི་ནི་བདག་གི་སྤང་བྱའི་གཟུང་
བའོ། །ཞེས་བདེན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན།

མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་སྟེ་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་སྤང་བྱར་སངས་རྒྱས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཡང་མདོ་དང་བསྟན་བཅས་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་

སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་གང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དེ་ཡུན་རིང་ཇི་སྤྱིད་གཅིག་ནས་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ལགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་དགྲ་པོ་དེ་གང་ཡིན་

ཞེས་དྲི་བའི་སྒྲོན་ས་མཚམས་སྒྲོར་བ་ལ། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལྟོག་པའི་རྟོན་ཅན་ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྲིད་
དང་ཞི་བར་ལྟུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དང་།

@18B སྤོང་བྱེད་གཉིན་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
བ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད། དང་པོ་

ལ་ཡང་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཡུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྒྲོན་པ་ལ། རྣམ་རྟོག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་འདི། །ལྟོག་པའི་ཕྱོགས་གྱི་རྟོན་ཅན་ཏེ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཡིད་ལས་འབྱུང་། །ཞེས་
དང་། གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལྟོག་པའི་ཕྱོགས་གྱི་རྟོན་ཅན་ཉན་

ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་དགུ་པོ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་ལ་ཡུལ་དགུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ལམ་དམན་པ་ལྔ་དང་། འབྲས་བུ་དམན་པ་བཞི་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་ཡང་རྟོགས་པ་དམན་པ། ཡོངས་འཛིན་དམན་པ།

ལམ་དམན་པ། དབང་པོ་དམན་པ། ཐབས་མཁས་དམན་པ་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། བཙམ་ལྔ་ལ་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཐབས་མཁས་དེ་ལྔ་བྱ་
དང་ལྔ་པ་འི་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གྲངས་མེད་པ་ནས་

ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྤྱིད་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་དང་ནི། ཞེས་དང་། འཁོར་བ་དང་སྤྱང་ན་ལས་
འདས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་དང་།

ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྔ་སྟེ། དཔེར་ན་བྲིམ་ཐབས་མེད་པའི་བྱད་མེད་རྣམས་ནི་འཕྱོན་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྩྱགས་པར་སྤྲ་བ་ཡིན་
ནོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཡར་སྤྱོད་ལྔ་ཡང་ཤེར་སྤྱོད་དང་བྲལ་ན་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་

སྤྱ་རྣམས་ཀྱིས་རྩྱགས་པར་སྤྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་དང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་
ཀྱིས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་

@19A ༄། །སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་སྟེ། དཔེར་ན་གཡུལ་ངོར་འབྲོ་བའི་སྒྲིམ་བུ་གོ་ཆ་ཚར་བར་བྱོན་པ་མཚོན་ཆ་ཚར་བ་ཐམས་ཅད་གཡུལ་ངོར་ན་འདུག་པའི་ཆོ་རྒྱལ་པོའི་ཁླུ་ལྷ་
སྤྱིར་སྟོལ་པ་དང་དབང་ལྷམས་ཀྱིས་སྤང་པར་དགའ་ལོ། །རབ་འབྱོར་དེ་

བཞིན་དུ་པར་སྤྱོད་ལའང་ཤེར་སྤྱོད་དང་མ་བུལ་ན་བདུད་དམ་བདུད་གྱི་རིས་གྱི་ལྷ་རྣམས་དང་གང་ཟག་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ནམ་གུང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གདོལ་པ་རྣམས་གྱིས་སྐྱབ་པར་
དགའ་ལོ། ཁྱིས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཆང་།

དང་ཕྱི་ཁྱིམ་དང་། ཁྱིམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་གི་གཉིན་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་ལམ་མ་ཚང་བ་དང་། ཁྱིམ་གསུངས། བཞི་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་
སྟེ། དཔེར་ན་མཁའ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་

ཆེས་ཐུམ་ཐུན་པར་སྐྱབ་ཅིང་། ནང་རྒྱལ་བསྐྱེན་བཀྱར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འོང་བར་བྱེད་དོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་པར་ཕྱིན་ལྔ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་ཡོངས་ཐུ་ཟིན་ན་རྣམ་མཁུན་ཉིད་གང་ན་བ་དེར་
འདོང་དོ། །ཞིས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་འབྲོ་བ་

དང་མྱོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་ལ་སྟོན་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་རྒྱུན་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། ལྷ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་
འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྩ་ཁྲུང་ཕྱ་མོ་ཇི་སྟེད་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་

ནི་རྩ་ཁྲུང་ཆེན་པོ་གང་གྲགས་ན་བ་དེར་འདོང་སྟེ། དེ་དག་རྩ་ཁྲུང་གང་གྲགས་འགྲོགས་ཏེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་འདོང་ངོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཕར་ཕྱིན་ལྷ་ཡང་། ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་། ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་འདྲུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་ཡང་། སྤངས་པ་དམན་པ། རྟོགས་པ་དམན་པ།
གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་དམན་པ། སྤང་འདས་དམན་པ་དང་བཞི་ལས། དང་

@19B པོ་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱུས་བྱའི་ལག་པ་གཡས་པ་ནི་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་དོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་དེ་ལྟར་བལྟ་
སྟེ་ཕར་ཕྱིན་ལྷ་ནི་ལག་པ་གཡོན་པ་ཇི་སྟེ་བ་བཞིན་དུ་ལྟོ། ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཉེ་ཆོ་བ་དང་། ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉིན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་ཆོ་བའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།
རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆུ་གྲང་ཕྱ་མོ་ནམས་ཀྱི་ཆུ་དང་ཆུ་གྲང་ཆེན་པོ་ནམས་

ཀྱི་ཆུ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་སྤོན་ནས་འདི་ལྟ་སྟེ་ལན་ཚའི་ངོར་རོ་གཅིག་པར་འགུར་རོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་པར་སྤོན་ལྔ་ཡང་ཤེར་སྤོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
ཟིན་ན་ནམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་ངོར་རོ་གཅིག་པར་འགུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྤྲ་ཚོགས་ཉིད། །ཅེས་དང་། དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།
རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་བའི་རྒྱལ་པོའི་དཔུང་གི་

ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྡན་པའི་མདུན་དུ་ནི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་འགོ་ཞིང་འདུག་སྟེ་གང་དུ་འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་འདུག་པར་འགུར་པ་ན་འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་པའི་
རྒྱལ་པོའི་དཔུང་གི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཆོམ་པར་བྱེད་ཅིང་འཁོར་

ལེ་རིན་པོ་ཆེ་གནས་ནས་གཡོ་བ་མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་པར་ཕྱིན་ལྷ་པོ་འདི་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དགྲི་བ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་མཁྲིན་ཉིད་གང་ན་བ་དེར་འདོང་ཞིང་དེར་གནས་སོ། །དེར་གནས་པར་གྱུར་ནས་ཀྱང་དེ་ལས་ཀྱང་མི་འདའ་འོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་

དོན་འཆད་པ་ལ། གནས་དང་འཇུག་ལ་སྒྲིངས་བ་དང་། །ཞེས་དང་། མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་བ་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པ་ཉིད་གྱིས་གནས་པ་དང་འགྲོ་བ་མི་ཤེས་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས།
བཞི་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་

@20A ༄༄༅། །འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་བོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་། སྟོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་། བྲིམ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་། བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་། རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་།
སྤང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་། ཏྲ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དག་ནི་དཔུང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞིའི་

མདུན་དུ་འདོད་དོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཡང་པར་ཕྱིན་ལྷ་པོ་འདི་དག་གི་མདུན་དུ་འགྲོ་སྟེ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་ནས་འདི་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་དག་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བབྱུང་ཞིང་མི་གནས་པའི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་མཁྲིན་ཉིད་གང་ན་

བ་དེར་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྗེས་ལ་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། །ཞེས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་པ་ཉིད་སྤྱད་པ་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་ཉེས་

པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ལྡོག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། འདིར་བསྟན་ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དགྲུང་ཡོད་དེ། བྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ལ་རྣམ་པ་དགྲུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཡུལ་དེ་ལ་རྣམ་པ་དགྲུང་ཡོད་དེ།

ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་རྟོགས་པ་དམན་པ། བདག་རྒྱེན་ཡོངས་འཛིན་དམན་པ། དོན་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་དམན་པ། སྤངས་རྟོགས་བྱུང་པར་ཅན་ལས་ཉམས་པ། ལམ་འབྲས་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་ཡང་། གཞན་དོན་

སྒྲུབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་བྱང་རྒྱུ་སྒྲུབ་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་མ་ཆང་བ་དང་། རང་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་སྤིད་པ་ཐ་མའི་ཆོ་ཡང་གཞན་གྱི་རྒྱེན་གྱིས་འགྲོ་བ་དང་། གཉིས་ཀའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ། བཞི་

པ་ལ་ཡང་། སྤངས་པ་དམན་པ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་པའི་བྱེད་པ་སྟེ་ཉི་ཆེ་བ་དང་། རྟོགས་པ་དེ་མན་པ་རྒྱན་ལྷགས་ནས་དབྱ་བཙམ་པའི་བར་རྟོགས་པ་སྤྲ་ཆོགས་པ་འམ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡོད་ལ།
ལྷ་པ་ལ་ཡང་ལམ་བྱུད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་ནམ་མཁུན་དུ་

@20B ལྷགས་ནས་རྒྱན་དུ་གནས་པ་དང་དང་པོར་འཇུག་པ་འམ་འགོ་བ་ལ་རྫོངས་པས་མི་ཤེས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་བྱུད་པར་ཅན་འཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་རྗེས་ལ་འགོ་བ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་འདི་ལ་ཡང་། གང་གི་མཇུག་ཏུ་འགོ་བ་དང་། །གང་མཇུག་ཏུ་འགོ་བ་

དང་། གང་དུ་འགོ་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱང་འདས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་མཇུག་ཏུ་འགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་
ཟག་ནམས་འགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ནམ་མཁུན་དུ་འགོ་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཡར་ལྡན་དུ་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
འདིའི་མདོར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་དང་དུག་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པར་གཉིན་པོ་

འབའ་ཞིག་སྒྲིམ་ཟིན་ལ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དགུ་བསྟན་བཅས་སུ་གསུངས་སོ། །རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་ཡུལ་ལ་རྟོག་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། དྲང་པོའི་ལམ་མེད་པར་
ཡོན་པོས་འགྲོ་བའམ་གཞན་དོན་མི་སྒྲུབ་ཅིང་མཚན་མར་དམིགས་པའི་ཉེས་

པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་གྱིས་ཏེ། དེར་མཐོང་ནས་འདི་ནི་བདག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟོག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་
ཅན། མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་སེམས་དང་

སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་སྟེ་རྟོག་པ་རྒྱས་པའི་དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་སངས་རྒྱས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ། མ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་། རྗས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་

པོ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཆོས་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའམ་གཏོང་བ་མ་མཆིས་སམ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་རྗས་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ལ་

@21A ༄། །དགྲ་ཡོད་ན་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེས་ངི་བའི་སྒོ་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ་ལ། སོ་སོ་སྒྱུ་བའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་སྒྱུས་བྱ་རྒྱུ་ལུ་ཡོད་པའི་རྟོན་ཅན་ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་
དགྲ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ།

འཛིན་པ་དང་ནི་འདོར་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དང་། སྤྱོད་བྱེད་གཉིན་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གྲུ་རྩོལ་ཏུ་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད།
གཉིས་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་གྱི་སྤང་བར་བྱ་

བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད། དང་པོ་ལ་ཡང་། རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཛིན་པ་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དང་པོ་རྣམ་པ་དགྲ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་ཡང་། རྒྱ་ཞེན་མེད་གྱི་ལམ་

ལས་ཉམས་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་མི་འཐོབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྦྱོད་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་ཞེན་པ་དང་། སྤང་གཉིན་ལ་ཞེན་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་།
གྲུ་སྦྱོང་དང་། ངོ་བོ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཛིན་པ་དང་གཏོང་

བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། གསེལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་གང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའམ་གཏོང་བ་མ་མཆིས་སམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའམ་གཏོང་པ་ཡོད་དོ། །

ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འཛིན་པ་དང་ནི་འདོར་བ་དང་། ཞེས་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་དང་གཏོང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ལ་དེ་སྟོན་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་གཞུགས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་མ་བཏང་བ་

ལགས། ཇི་ལྟར་ན་ཆོར་བ་དང་འདྲུ་ཤེས་དང་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་དང་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་མ་བཏང་བ་ལགས། ཇི་ལྟར་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་མ་བཏང་མ་
བཏང་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་གཞུགས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་

@21B གཞུགས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་མ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་དང་། ཞེས་དང་། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་།
ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ཁམས་གསུམ་ལ་ཆགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་སྟོན་པ་ལ།

བཙམ་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་དེ་ལྟར་གཟུགས་ཡིད་ལ་མ་བགྱིས། དེ་ལྟར་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིད་ལ་མ་བགྱིས། ཞེས་པ་ནས། བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་གལ་ཏེ་འདོད་པའི་ཁམས། གལ་ཏེ་

གཟུགས་གྱི་ཁམས། གལ་ཏེ་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་འབྲེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པས་ནི་གང་དུ་ཡང་འབྲེལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཆོས་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཁམས་རྣམས་ནི། གསུམ་པོ་

དག་དང་ཉིར་འབྲེལ་དང་། །ཞེས་དང་། ཆོས་ཉིད་གྱི་ཁམས་གསུམ་ཆར་དང་ཉི་བར་འབྲེལ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་ཡང་དངོས་པོར་ཞེན་པ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞེན་པ་དང་། བསྐྱེད་དུ་ཞེན་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གནས་པ་ལ་ཞེན་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། གསོལ་བ་བཙམ་ལྷན་

འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་གང་ལ་གནས་པར་འགྱུར། བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་གཟུགས་ལ་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གནས་དང་། ཞེས་དང་། སྟོང་པ་

ཉིད་དུ་མི་གནས་པས་གནས་པ་དང་། ཞེས་དང་། གཉིས་པ་དངོས་པོ་ལ་མ་རྟོག་བར་ཞེན་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ལ་ཡང་གནས་པར་མི་
འགྱུར་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། མངོན་པར་ཆགས་པ་

མེད་པའི་ཕྱིར་གང་ལ་ཡང་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཞེས་དང་། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་དངོས་པོར་བཏགས་པ་ལ་རྣམ་

@22A ༄། །པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་འདི་སྒྲུལ་དུ་སེམས་ཤིང་གང་དེ་ལྟར་སྟོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་དེ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་དོ། །དེ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོམ་ཏེ།
བདག་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆོས་

ཀྱི་དངོས་པོ་བཏགས་པ་དང་། །ཞེས་དང་། རྗེས་སུ་ཡོད་པ་མེད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ་སྤང་བྱ་དང་། གཉིན་པོ་ལ་ཞེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ཆགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ནས་ཆོ་དང་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྲིས་བཅོམ་

ལྷན་ན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏེ། །བཙམ་ལྷན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆོ་སྦྱོན་འདི་དག་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་བ་ལགས། བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་
པ། རབ་འབྱོར་ནམ་བྱང་ཆེན་འདི་སྦྱུ་རྟ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མེད་པ་

སྟེ་ཡོངས་སྤྱུ་མ་བཟུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་ཡོངས་སྤྱུ་མ་བཟུང་བ་ནི་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་མི་རྣམས་སོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་ཤེས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆགས་པ་དང་ནི། ཞེས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་མ་ཆགས་

པས་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་གཉིན་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། གསོལ་པ་བཙམ་ལྷན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་དང་མ་བྲལ་
བ་ལགས་སམ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་དང་མ་

བྲལ་པ་ཞིག་ལགས་ན་ནི། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ལཤད་པ་ལ། གཉིན་པོ་དང་། ཞེས་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་སྦྱོམ་པའི་གཉིན་པོ་ཉིད་གྱིས་གཉིན་པོ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་
འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ལས་ཐོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། འོ་ན་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་

ཇི་ལྟར་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་། བཙོན་འགྲུས་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་། བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་དང་། རྩལ་བྲིམས་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་། སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་དང་། རྣམ་
མཁྱེན་ཉིད་གྱི་བར་ཡང་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། བཙོམ་ལྡན་འདས་

@22B གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་གཟུགས་ཤེས་པ་འཇམ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ། །འདིའི་གཟུགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་
གང་ན་བ་དེར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཇི་ལྟར་

འདོད་བཞིན་འགྲོ་ཉམས་ལ། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་མ་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཐོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་མངོན་
པར་ཞེན་པས། ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་

རྗེས་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དབྱེན་དགྲུང་ཡོད་དེ། བྱོད་གྱི་ཡུལ་དེ་ལ་དགྲུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགྲུང་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱ་ལས་ཉམས་པ་བརྒྱད་དང་། འབྲས་བུ་
རྣམ་མཁྱེན་ལས་ཉམས་པ་གཅིག་སྟེ་དགྲུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་སྦྱོད་པ་ལ་

ཞེན་པ་གསུམ། ཤེས་བྱ་ལ་ཞེན་པ་གསུམ། སྤང་གཉིན་ལ་ཞེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གྲུ་རྫོབ་དུ་སྐྱུ་མ་ཡུལ་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པ་ལྟར་ཡོན་
ཏན་འཛིན་པ་པོ་སྟོན་འདོར་བའི་གྲུ་སྟོང་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་

སྐྱུ་མ་ལྟར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་པོ་ངོ་བོ་དང་། མཚན་མར་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་པོ་དང་ཉི་བར་འབྲེལ་བ་སྟེ། དེ་དག་དུ་དམིགས་པ་པོ་ཉིས་
དམིགས་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཞེན་མེད་དུ་མི་

གནས་པས་གཟུགས་སོགས་ལ་ཞེན་ནས་གནས་པ་པོ་དང་། དངོས་པོ་བདེན་པར་མ་ཞེན་པའི་རྩལ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་པོ་དང་། དོན་དམ་པར་རྫས་
སུ་ཡོད་པའི་ཆོས་མེད་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྟོན་དུ་བཏགས་པ་

ཙམ་དུ་རྟོགས་པ་པོ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཁོན་ཉིད་ཤེས་པའི་འཁོར་གསུམ་དུ་མ་ཆགས་པས་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་སྟེན་དུ་འགོ་བའི་སྟོན་སྟེན་ཕྱིན་དུག་ལ་
ཆགས་ཤིང་ནན་ཏན་དུ་བྱེད་པ་པོ་དང་། སྤིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་བསྐྱེམས་པའི་གཉིན་པོ་ཉིད་

@23A ༄། །གྲིས་དེ་ལ་སྒྲང་དོར་དུ་འཛིན་པའི་གཉིན་པོ་བྱེད་པ་པོ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། །ཤར་ཕྱིན་ཡང་དག་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མ་ཤེས་པ་ཉིས་ཀྲིས་སྒྲིན་
སོགས་ལྡས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོས་ཐོགས་པ་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་ཡུལ་དེ་དག་ལ་རྟོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གམ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་འདི་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་བདག་གོ། །སྒྲུམ་དུ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་
མངོན་པར་ཞེན་པས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་དགུ་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། མཐོང་

ལམ་རྩེ་མོའི་སྒྲོར་བ་ཉེར་བསྒྲེགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་མདོ་ལས་གཉིན་པོ་དགུ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་གསུམ་པ་དྲུག་པ་བདུན་པ་ལ་སྤང་
གཉིན་གཉིས་ཀ་གསུངས། དེའི་ཤུགས་ལ། འཕངས་པའི་ཆོས་དགུ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་

དུ་བསྟན་བཅོས་སུ་གསུངས་སོ། ། ༥། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་
པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ལ་དགུར་

ཡོད་ན། དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེས་དྲི་བའི་སྒྲོ་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ་ལ། འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སྐྱེས་བྱ་བ་ཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟོན་ཅན་ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་
གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆེད་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་དང་། ཞེས་སོགས་

གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་། སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་དང་། སྤོང་བྱེད་གཉིན་
པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་

གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདུག་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད། དང་པོ་ལ་ཡང་། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཛིན་པའི་རྣམ་
རྟོག་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་རྣམ་པར་དགུ་

@23B ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་དགུར་ཡོད་པ་དེ་ཡང་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། དོན་དུ་གཉིན་བྱ་མི་འཐོབ་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་རྟོག་པས་ཟིན་པ་དང་། ཡང་
དག་པའི་ལམ་དང་འགལ་བ་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དང་པོ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་

ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁ་ལོ་སྦྱར་བ་ནི། ཏྲ་བུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཏྲ་ལ་ཞོན་ཞིང་ལམ་མཉམ་པ་ནས་འགོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་པར་ཕྱིན་ལྔས་ཁ་
ལོ་སྦྱར་བ་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་རྣམ་མཁུན་ཉིད་གང་ན་བདེར་ལམ་མཉམ་པ་ནས་འགོའོ། །

ཞེས་འཆད། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆེད་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་དང་། །ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་
དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་ལམ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་

ལས། དང་པོ་ལམ་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཇིན་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་གང་ལགས། ལམ་མ་ལགས་པ་ནི་གང་ལགས།
བཅོམ་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་

ནི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ནོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་པར་ཕྱིན་དུག་ནི་བྱང་ཆེན་
རྣམས་ཀྱི་ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པའི། །ཞེས་འཆད། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལམ་ལ་ལམ་མིན་

ངེས་འཛིན་དང་། ཞེས་དང་། རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ལམ་མེད་པས་ལམ་གཞན་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཛིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་དགག་སྒྲིབ་ཏུ་བདེན་
པར་འཛིན་པ་དང་། ཚེས་དང་ལྡན་མི་ལྡན་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། གནས་གྱི་དོན་བདེན་པར་

འཛིན་བ་དང་གསུམ་ལས་དང་པོ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། གསོལ་བ་བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟ་ན་ཤར་ཕྱིན་འདི་ལ་ལམ་དང་ལམ་མ་ལགས་པ་སྟོན་པ་ནི་བྱང་ཆེན་
རྣམ་དོན་ཆེན་པོའི་སྒྲིབ་དུ་ཉི་བར་གནས་སོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་

@24A ༄། །པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་མོ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འགག་དང་བཙས་པ་ས་སྐྱེ་བ་དང་། ཞེས་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་
ངོ་བོས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་

རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། གསོལ་བ་བཙམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་གྱིས་ཇི་ལྟར་པར་ཕྱིན་བྱུག་ལ་བརྩོན་པར་བགྱི། བཙམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་གྱིས་
གཟུགས་དང་ལྡན་པའང་མ་ཡིན་མི་ལྡན་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། རབ་འབྱོར་

དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དངོས་པོ་ལྟན་དང་མི་ལྟན་དང་། ཞེས་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་དང་ཅིག་ཤེས་སུ་སྒྲུང་བ་ཉིད་
གྱིས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལྟན་པ་དང་མི་ལྟན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་གཟུགས་ལ་

སོགས་པ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་གྱིས་གཟུགས་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བརྩོན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། གནས་དང་། ཞེས་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་བྱ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་གྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་

པ་ལ་གནས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ་ཡང་། དམན་པའི་རིགས་ཉམས་པ། མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ། འགལ་རྒྱུན་གྱིས་ཟིན་པའོ། །དང་པོ་རིགས་རྣམ་པར་འཇིག་པ་ལ་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྦྱེས་བྱ་ཞིག་གི་ཐོག་ཨ་མུ་འམ་པ་

ནས་བཟའ་བར་འདོད་ན། དེས་ཤིང་ཐོག་ཨ་མུ་འམ་པ་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་དུས་དུས་སུ་རྒྱས་བཅུའོ། །གཞོད་པ་བསལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། རིགས་ནི་འཇིག་པ་དང་། ཞེས་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ནས་

ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་འཇིག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་དོན་གཉིར་མེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཤེར་ཕྱིན་མེད་པའོ། །དང་པོ་དོན་དུ་གཉིར་བ་མེད་པ་
ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱང་ཆེན་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཇོག་པར་

@24B འདོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་བར་འདོད་པ་དང་། སྤྱིང་པོ་བྱང་རྒྱལ་ལ་འདུག་པར་འདོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། །གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་

ངས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྒྲུའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། །ཞེས་སྒྲུའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དོན་དུ་གཉིར་དང་། ཞེས་དང་། དེ་

བཞིན་ཉིད་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་མེད་པས་འདོད་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་རྒྱ་མེད་པ་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་ནི། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
དབང་དུ་འགྱུར་བའི་ས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྩུ་མེད་དང་། ཞེས་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩུ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ཕྱིར་ཤོལ་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་
སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འཕོང་གི་སྟོབ་དཔོན་ལག་ཆོད་དང་འབྱོར་

བའི་གཞུ་ཐོགས་པ་ནི་དགྲ་དང་ཕྱིར་ཤོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐུབ་པར་དགའོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པ་ཡང་བདུད་དམ་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུབ་པར་
དགའོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་དགོངས་པ་མི་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་

དོན་འཆད་པ་ལ། ཕྱིར་ཤོལ་བ་ནི་དམིགས་པ་ལ། །ཞེས་དང་། སེར་སྣ་ཤིན་དུ་གོམས་པར་བྱས་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བདུད་ལ་སོགས་པ་ཕྱིར་ཤོལ་བའི་དངོས་པོ་དམིགས་པ་ལ་བརྟགས་པའི་
དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། རྒྱབས་འདིར་

བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་བརྟགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དགྲར་ཡོད་དེ། བྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ལ་དགྲར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཡུལ་དེ་ལ་དགྲར་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་སྐྱེས་བུ་དང་།

@25A ༄། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཉན་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཉེར་ཞིའི་ཐབས་ཙམ་གྱི་ལམ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ལམ་གཞན་ཐེག་ཆེན་ལ་ལམ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་
འཛིན་པ་པོ་དང་། རྒྱ་སྤྱོད་དང་འབྲས་བྱ་འགག་པ་ཀྱན་རྫོབ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ངེས་

འབྱེད་བྱེད་པར་རྟོག་པ་པོ་དང་། བར་ཆད་མེད་པར་སྤང་བ་སྤྱོད་དམ་དུ་དབྱེ་བ་མེད་པར་རྟོག་པས་གཞུགས་གྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་ལྡན་པ་སྟེ། དབྱེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་བར་ཆད་
མེད་བ་དོན་དམ་དེའི་ཅིག་ཤོས་སུ་སྤང་བ་སྤྱོད་ཀྱན་རྫོབ་དུ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་རྟོག་པས་

གཞུགས་སོགས་གྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་མི་ལྡན་པ་སྟེ་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་པོ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་བྱ་རྟོན་མེད་པར་གནས་བ་
དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུགས་སོགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་མ་ཞེན་པར་གནས་པ་པོ་དང་།

སྒྲ་མེད་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་གདམས་ངག་བབྱང་བའི་སྒྲོ་ནས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཏེ་ཞི་བ་ཙམ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་འཇིག་ཅིང་སྟོག་པ་པོ་དང་། དེ་ཁོ་ནར་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་
དེ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟེ་གཞན་པའི་ཆོས་གང་ཡང་འཆང་རྒྱ་བ་མེད་པས།

སངས་རྒྱལ་འདོད་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པར་རྟོག་པ་པོ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏེ། དེའི་ངོ་བོར་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་རྟོག་པ་པོ་དང་། སེར་སྒྲ་སོགས་
ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཤིན་དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་སྟོབས་ཀྱིས་བདུད་

བཞི་དང་ས་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱིར་རྟོག་བའི་དངོས་པོ་དམིགས་པ་སྟེ་ཡོད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ལ་རྟོག་རྩལ་ཡོད་དེ། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཆོས་དེ་
རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་འདི་ནི་བཏགས་པར་འདོད་པའི་ས་དག་ཏུ་བདེན་མོ་སྟུམ་

དུ་བཏགས་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ཀྱང་མདོ་ལས། གཉེན་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་བསྟན་བཅས་སུ་བཞེད་པའོ། །རྟོག་པ་དེ་
རྣམས་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་

@25B འཇུག་པ་སྟེ། དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་གཉེན་པོ་མཆོན་རྩལ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དགུས་རྣམ་པ་
བཞི་ཉིད་ལས་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྤང་བ་

ཉིད་དུ་གཉིན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་དབྱེ་བས་ཐ་དད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ལ་བཞིར་དབྱེ་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེའི་
གཉིན་པོ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་དེ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་དབྱེ་བས་གཉིན་

པོའི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ། ༥ །གཉིས་པ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་གཉིན་པོ་བཤད་པ་ལ། ཞར་བྱང་དང་། དཀྱུས་མ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་གྲོགས་དང་། དེའི་འབྲས་
བྱ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་

སྐབས་ཅན་པ་གཅིག་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉིན་པོ་དང་བཅས་པ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་དག་དངོས་ཤུགས་ཅི་
རིགས་པར་བསྟན་ཟིན་ནས། དེའི་འོག་དུ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་དེ་རྒྱ་གང་དང་བཅས་པ་ནས་བྱང་

ཆུབ་ཆེན་པོ་འབྲུག་པར་བྱེད་པའམ་སྐྱེད་པར་བཞེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་བདེ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆམས་སྒྲོར་བ་ལ། དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
གཉིན་པོ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ནས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་

རྒྱ་གང་དང་བཅས་བར་བཞེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་བ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅས་

གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེར་སྤྱོད་འདི་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་གླ་མེད་རྫོགས་བྱང་ཅུ་མངོན་པར་འཛང་རྒྱ་བར་འཛལ་བ་དེ་དག་ནི་དཀའ་བ་བགྱིད་པ་འོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱི་
ཞེན། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ནི་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་ཏེ་སྟོང་།

@26A ལྟོ། །མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཛང་རྒྱ་བ་ཡང་མ་མཆིས། ཆོས་སྟོན་པར་ཡང་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྷ་ན་ཡང་ཁྱུ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ནེམ་རྩར་དུ་འགྱུར་
བའམ་སྟོངས་པར་འགྱུར་བ་མ་མཆིས་པའི་སྟེན་དུ་འོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་

ཡེ་ཤེས་རྗེས་སུ་ཐོབ་ནས་བག་ཆགས་ཀྱི་མཆོམས་སྟོར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་པན་ཡོན་དེ་བསྟན་ནས། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་གོགས་

སམ་རྒྱ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ནས་འཁོར་དེའི་ནང་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་
ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད་པ་ལ། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་གཞན་རྒྱད་སྟོན་པ་དང་། རང་གི་རྒྱད་སྟོང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འབྲས་བུ་ཉོགས་པའི་ཆོས་ལ་འགོད་པ་དང་། རྒྱ་ལུང་གི་ཆོས་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་
འཁོར་དེའི་ནང་ནས་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྷ་ནམས་མེ་ཉོག་མན་རྩ་ར་བ་མང་པོ་ཐོགས་ཏེ་བཙམ་ལྷན་

འདས་ལ་གཏོར་ཏོ། །མདོན་པར་གཏོར་ཏོ་རབ་ཏུ་གཏོར་ཏོ། །དགེ་སྟོང་བརྒྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ཡང་སྟན་ལས་ལ་ངས་ནས་སྒྲ་གོས་ཕྱག་པ་གཅིག་ཏུ་གཟར། དུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་
ས་ལ་བཙུགས་ཏེ། བཙམ་ལྷན་འདས་ག་ལ་བདེར་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བས་བཏུད་ནས་བཙམ་ལྷན་

འདས་ལ་མིག་མི་འཇུག་པར་ལྷ་ཞིང་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དགེ་སྟོང་དེ་དག་གིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་བཏུད་པག་པའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་སྦྱིམ་པར་མེ་ཉོག་མན་རྩ་ར་བས་གང་བར་གྱུར་ནས།
འཇུག་པ་མཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ལགས་ཞེས་གསོལ་ཏོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་བཙམ་ལྷན་

འདས་ཀྱིས་ཆོ་ལྷན་ཀྱན་དགའ་བོ་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཀྱན་དགའ་བོ་དག་སྟོང་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་པོ་འདི་དག་བསྐལ་པ་དཔེ་དེ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་
འཛང་བྱ་སྟེ། མེ་ཏོག་སིལ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་

@26B པའི་སངས་རྒྱས་ཤུག་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་དམ་བས་རྣམ་པར་སྟུང་པར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོན་པར་བྱའོ། བྱང་
ཆེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་པར་སྟོན་པས་རྣམ་པར་སྟོན་པར་འདོད་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་

བྱའོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་བ་ལ། བྱང་རྒྱལ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་ལ་གཞན་དག་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་བ་
སྟོན་པ་ས་རབ་རུ་འགོད་བ་ནི་གཅིག་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཀྱན་དགའ་བོ་

རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་སྟོན་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་འདི་ལྟར་བདག་ནི་མིའི་ནང་ནས་ཤི་འཕྲོས་ནས་འདིར་སྐྱེ་བའམ། ཞེས་པ་ནས། ཀྱན་
དགའ་བོ་དེ་བས་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཁྱོད་ལ་གཏད་དེ། ཀྱན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ངས་

ཆོས་ཇི་སྟེད་ཅིག་བཤད་པ་ལས་ཤེར་ཕྱིན་མ་གཏོགས་པར་ངས་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཟུང་སྟེ་ཀུན་རྒྱུ་པར་བྱས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱུད་གཟན་ཏེ་བོར་ཡང་། དེ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་
དགའ་བོ་བྱོད་ལ་སྟོན་དུ་ང་མི་བཙུང་གི་ཀུན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་བྱོད་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་

བཟུང་སྟེ་ཀུན་རྒྱུ་པར་བྱས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོག་གཅིག་ཙམ་རྒྱུད་གཟན་ནམ་པོར་བར་གྱུར་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཀུན་དགའ་བོ་བྱོད་ལ་ངས་སྟོན་དུ་བཟུང་ངོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་
དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོད་དང་། །ཞེས་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཁོ་ནར་དེ་དག་

ལ་ཡང་དག་པའི་ཆོག་དང་དོན་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་གཏོད་པ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་
ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཀུན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་བྱོད་གྱིས་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་གྱིས་ཐེག་པ་

པ་རྣམས་ལ་ཉན་ཐོས་གྱིས་ས་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཆོས་བསྟན་པ་དེའི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་སེམས་ཅན་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དབང་བཙུང་པ་ཉིད་
མངོན་དུ་བྱེད་བར་གྱུར་གྱང་ད་དུང་ཡང་བྱོད་གྱིས་ངས་ཉན་ཐོས་གྱི་བྱ་བ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་གྱི།

@27A ༄། གཏུན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆེན་ལ་ཤེར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པ་དེ་བསྟན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སྤྱོད་ཀྱིས་ང་དགུས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་
སྤྱོད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ་ནས། གཏུན་དགའ་བོ་དེ་བས་ན་གང་ཟག་

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་གང་བྱང་ཆེན་ལ་རྒྱུད་ཏུ་ན་ཉི་མ་གཅིག་ཤེར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་སྟོན་ན། དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་བ་ལ། དེ་ཐོབ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་མང་པོའི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཞེས་

དང་། བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རང་གིས་བསྒྲུམས་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བའི་མཆན་ཉིད་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པས་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་

གཞན་དག་ལ་མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ལུང་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བྱི་མ་ཟད་སྐྱེ་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་སྐྱེད་
པའམ་འཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་བས་

སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་འཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟེང་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་
ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟེང་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པ་སྟེ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་མཉམ་གཞག་ཏུ་རང་གིས་སྒྲེམ་པ་དང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
གཞན་ལ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་དགྲ་བཙེམ་པའི་བསོད་ནམས་ཆེས་

ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་རྒྱན་ཞུགས་ནས་དགྲ་བཙེམ་པའི་བར་ལ་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་
གསུམ་པ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྟོད་པའི་ཞིང་

@27B བསྟན་ནས་སྤྲད་ཡང་མི་སྤང་བར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་ཆོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་རྒྱལ་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་
སྟོར་གྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་རྩིས་དང་། བསྟན་བཙེམ་གྱིས་འབྲེལ་

ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཟད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཤེས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། གསེལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཚད་མ་དང་འབྲེལ་བ་མ་མཆིས་པ་
ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཀུན་དགའ་བོ་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་

ཚད་མ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་དོ། ཀུན་དགའ་བོ་དབེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཀུན་དགའ་བོ་ཤེར་ཕྱིན་ཟད་པར་བྱ་བར་སེམས་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ཟད་པར་བྱ་བར་སེམས་སུ་ཟད་དེ། ཤེར་ཕྱིན་
ནི་མ་ཟད་མི་ཟད་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོགས་གསུངས། བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལ་ཡིད་ཆེས་

པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྡགས་ཀྱི་དབང་པོ་བཀའ་སྟོན་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལྡགས་ཀྱི་དབང་པོས་བཀའ་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ།
ཀུན་དགའ་བོ་དེ་ཇི་སྟེམ་དུ་སེམས། ལྟའི་དབང་པོ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ལ་ལོག་པར་

སྤྲོ་བའམ། གཞན་དུ་སྤྲོ་བར་འགྱུར་རོ། གསེལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལགས་སོ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་མ་ལགས་སོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཀུན་དགའ་བོ་དེ་བས་
ན་ཤེར་ཕྱིན་འདི་འཁོར་བཞི་ལ་ལེགས་པར་སྟོན། ཞེས་སོགས་གསུངས། ཟད་པ་ཤེས་བ་དང་།

མི་སྐྱེད་ཤེས་པའི་བྱང་ཆེན་སྟོན་པ་ལ། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྟུང་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་ཡང་ཟབ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་བར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཟབ་ན། བདག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་དེ་འདྲིའོ་སྟུང་ཏེ། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསེལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ནི་མི་བས་
སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་མི་ཟད་པའོ། །

@28A ༄༄༅། །གསེལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་མངོན་པར་བསྐྱབ་བར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་གཟུགས་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་མངོན་
པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ།

དོན་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆེན་བརྟན། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བྱང་ཆེན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གསུངས་པ་ཆོས་
ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་གང་གི་དོན་དུ་མཐོང་ལམ་སྤར་བཤད་པའི་རྒྱ་

དེ་ལྟ་བུ་གསུམ་དང་བཅས་པར་བཞེད་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་རྩལ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆམས་སྒྲུབ་བ་ལ། གང་གི་དོན་དུ་མཐོང་བའི་
ལམ་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པར་བཞེད་པའི་བྱང་རྩལ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་

བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་བས་བྱང་རྩལ་ཆེན་པོ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། གྲི་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་
ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་

ཡང་། ཉུགས་འགོད་པ་དང་། རྩོགས་བ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་བ་ལ། གྲི་མ་རྣམས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཉུགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཆོས་
ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ནི་བྱང་རྩལ་ཆེན་པོ་ཡིན་བར་བཟོད་དོ། །

ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་དང་། རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བུའི་སྐྱབ་པའི་གྲི་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་
བརྟགས་པ་རྣམས་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པར། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡིད་མ་

ཡིན་ཏེ། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་
ཉིད་དང་སྐྱེ་དང་འབྲས་བུའི་ཆོད་མ་ལ་སོགས་པས་འཐད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པས་ནམ་

@28B མཁའི་པ་སྟོ་བཞིན་དུ་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམས་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས། རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་པ་ཤེས་པའི་མཐར་ཐུག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཟད་པ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ།

སྐྱིབ་གཉིས་དོན་དམ་པར་ཟད་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྐྱིབ་གཉིས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་
མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱིབ་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་དབྱིངས་སྟོས་བུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་
བཞིན་ནོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དབྲས་མཐའ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པར།

འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་འཕྲོ་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། དོན་

དམ་བར་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་འཕྲོ་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་
པར་ཡང་མི་སྐྱེ། དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཡང་མི་སྐྱེ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀར་ཡང་མི་སྐྱེ། དོན་དམ་

པར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་འཕྲོ་བཞིན། དེ་ལྟར་ཡང་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པར། །ཡོད་པ་སོགས་ཕྱིར་སྐྱེ་མ་ཡིན། །མེད་པ་མེད་ཕྱིར་སྐྱེས་
མ་ཡིན། །ཆོས་མི་མཐུན་ཕྱིར་ཡོད་མེད་མིན། །སྐྱེ་བ་མེད་ཕྱིར་གཞན་འགག་མེད། །ཅེས་གསུངས། དེ་གཉིས་

ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མེད་དེ། ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ངི་མ་ཟད་སྐྱེ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་པའི་
སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས། སྐྱབས་འདིར་

@29A ཨྲ། །དངོས་སྤྱབ་སྤྱན་པའི་བྱང་རྩལ་ཆེན་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན། །ཁོ་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡི་
ཤེས་དང་ལྷན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་དང་

ལྷན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྷན་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་འགྲིག། །ཁ་ཅིག། །དི་མ་ཟད་སྟེ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་

རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། བྱང་རྩལ་ཆེན་པོའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་གྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག། །དེ་འདྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་
ཐུག། །དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྱོད་ཡིན་ན། བྱང་རྩལ་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས་

བའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག། །ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་པ་ཉན་ཐོས་གྱི་བྱང་རྩལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འོངས་སྤྱོད་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་རྩལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོངས་སྤྱོད་བྱང་རྩལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་
ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟེ་བ་དང་འགག་པ་དང་།

ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མར། བཟོ་དང་སྐྱེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཆེ། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་སྤྱུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། རྣམ་མཁུན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་སོགས་

པ། ཞེས་སོགས་དང་། མཛོད་ལས། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། །སུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་དེ་ཕྱོགས་མཐུན། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ཤི་མ་ཟད་པ་དང་སྐྱེ་བ་
མེད་པས་ཟད་པ་དང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་

རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད། ཆོས་སྤྱུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཇི་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་

@29B ལ་སོགས་པ་སྤྱུ་གསུམ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་གྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་མཁུན་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྟེན་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་
དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སོགས་སྒྲ་སྟོས་

པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་སོགས་ཁོང་ནས་སྐྱུ་ལྷག་མ་རྣམས་འདོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱུ་གསུམ་བྱང་རྩབ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། ཁ་ཅིག་ །འབྲུམ་
པའི་རྒྱ་དབེ་ལ་སོགས་སྐྱུ་མེད་པས་དེ་མ་དག་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཆོག་གསལ་

ལས་སྐྱུ་ལྷག་མ་སོགས་ཁོང་ནས་བཏོན་ཞིང་རྟོགས་དཀར་ཡང་སོགས་སྐྱུ་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ །གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་རྩབ་ཆེན་པོ་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་
རྩབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཁོ་ནར། ཞེས་སོགས་དང་། བྱང་རྩབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་

པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་སྒྲོམ་པ། ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་ལཤད་ལས། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐའི་བྱང་རྩབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཁོ་ནར་གདུལ་བྱ་དེ་དག་ལ་
གནས་ལྷགས་སྟོན་པའི་ཡང་དག་པའི་ཆོག་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་རྩབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན། དེ་མཐར་ཐུག་གི་དེ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱ་དེ་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་འདས་སུ་ཐལ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་བཙམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་
སྟེ། བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དེ་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་ཁོ་ན་ལ་

བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། རྣམ་པའདད་ལས། མཐའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་སྟོན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མཐོང་
ལམ་རྩེ་སྒྲོར་གྱི་རྒྱ་སྟོན་པ་ལ་ངེས་པར་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

@30A ༄༄༅། །གཉིས་པ་ལ་དངོས་སྒྲུབའི་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབའི་ལྷགས་གཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་དགག་པ་དང་། །ཁས་
སྒྲངས་དང་འགལ་བས་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་

གཉིས་དོན་དམ་པར་སྒྲིབ་འགག་བྱེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་མི་རུང་བར་ཐལ། སྒྲིབ་གཉིས་ལ་དོན་དམ་པར་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་གཉིས་བདེན་སྟོང་ཏུ་བསྒྱུབས་
ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྒྲོར་བ་ལ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་

དག་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་བསམ་པས་ཟད་པ་ལ་ཟད་དོ་སྐྱམ་པས་ཤེས་པ་དང་། དངོས་པོ་མི་སྐྱེས་པའི་བསམ་པས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་མི་སྐྱེའོ་སྐྱམ་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པར་བརྗོད་ཅིང་བྱང་རྩ་བ་ཀྱང་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་

དག་ལ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནས་ཤེས་པ་དེ་རྩང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། འགོག་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་
ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། སྐྱེས་པ་

དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཟད་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པ་དང་བྲལ་བ་དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ལ་ལོག་
པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་བྱོད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་

ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་ནི་ཅི་ཞིག་ཟད། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་མ་སྐྱེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་སྐྱེས་ཏེ། རྩང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་གཞུང་ལུགས་ཁོ་ན་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ་སྐྱམ་དུ་
དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཉིན་པོ་མཐོང་ཞེས་བྱ་

བའི་ལམ་གྱིས་དངོས་སྒྲིབ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཐོང་སྒྲུང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རིགས་སྤར་ཡོད་ཅི་ཞིག་ཟད་པར་བྱས་ཤིང་སྤྱི་འབྱུང་མི་སྤྱི་བར་བྱས་ནས་སྤྱི་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་འཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟ་
བྱའི་ཟད་ཐོབ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ། སྤྱིས་ཟིན་དང་སྤྱི་འབྱུང་གྱི་དྲི་མ་མ་གྲུབ་སྟེ་འགོག།

@30B པ་མེད་པའི་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱི་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འདོད་ན། ཁོ་བོ་ཅག་དབྱ་མ་པའི་གཞུང་ལྷགས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པ་འདི་ཁོ་ན་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་

པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ལོག་པར་ཏེ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་ཞེན་པ་དངོས་སྒྲིབ་བྱིན་གྱིས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་དྲི་མ་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱི་བའི་རྩ་ལ་རྩང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
པ་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། བྱིན་གྱིས་བཏགས་པ་ལྟར་གཉིན་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་

གྱི་སྟོབས་གྱིས་སྤང་བྱ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤར་སྤྱིས་ཟིན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཟད་པ་དང་། སྤར་མ་སྤྱིས་པ་སྤྱི་འབྱུང་གྱི་དྲི་མ་བདེན་པར་གྲུབ་བའི་ཕྱིས་མི་
སྤྱི་བའི་ཆོས་ཅན་དེར་བྱས་པ་ཅི་ཞིག་། སྤྱི་བའམ་འཐོབ་སྟེ། ཟད་ཐོབ་མ་ཟད་མི་སྤྱི་བར་བྱས་

པ་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་ཟིན་གྱི་ངོ་མ་རྣམས་ཟད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ངོ་མ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པ་དང་།
བྲལ་བ་དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༥ །གཉིས་པ་ལ།

ཙ་བའི་དོན་སྒྲངས་ཏེ་བཤད་བྱ་འགོད། ཙ་བའི་དོན་མདོ་ཙམ་དུ་བསྟན། དེ་ཉིད་ཕྱི་འགྲེལ་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབུ་མའི་གཞུང་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པ་
ཁས་ལེན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བདེན་པར་

ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན། བཙམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་བརྟོག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོ་མ་ལུས་པར་སྒྲངས་པར་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་གནས་ཏེ་མི་སྲིད་
པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བར་སྐྱབས་

ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཚམས་སྒྲུར་བ་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན། བཙམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་
སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་ཟོག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲངས་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

@31A ༄། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སྤྱ་བཅད་པས་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དབྱ་མ་པ་ལས་གཞན་དངོས་སྤྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་དང་རང་རིག་གི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ལ་རེ་རེར་ཁས་ལེན་ཅིང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ཤེས་བྱའི་

སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཁོ་བོ་བྱམས་མགོན་གྱིས་མཆར་དུ་འཕུང་བཞད་གད་དུ་བཅིས་ཏེ། འགལ་བ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་
ཡོད་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེས་ན་སེམས་ཅོམ་པས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་

སྒྲངས་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་སྒྲངས་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་མཆར་དུ་བཅིས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་ན་སྟོན་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་མ་སྒྲངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དངོས་སྤྱ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་

བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་སྟོན་པས་སྒྲིབ་པ་སྒྲངས་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་མཆར་དུ་བཅིས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་ན་སྟོན་
པས་སྒྲིབ་པ་མ་སྒྲངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ན། སེམས་ཅོམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་

བདེན་གྲུབ་དུ་ཁས་སྒྲངས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྩས་ཏེ། དེས་ཀྱན་བཏགས་བདེན་མེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ། ཁས་སྒྲངས་འགལ་བའི་རྒྱ་
མཚན་དང་། ཁས་སྒྲངས་འགལ་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ། དབྱ་མའི་ལྟ་བས་སྒྲིབ་པ་རྫོགས་པར་སྒྲོང་རྩས་པ་དང་།

དངོས་སྒྲིབ་པའི་ལྟ་བས་སྒྲིབ་པ་རྫོགས་པར་སྒྲངས་མི་རྩས་པར་བསྟན་པ་ལོ། ། ༥ །དང་པོ་ལ། ཉོན་སྒྲིབ་སྒྲོང་ཚུལ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲོང་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་
གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། དེ་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། བསྒྲོམས་པས་བདག་ལྟ་སྒྲོང་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། བསམ་བློར་གི་རིགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཆོགས་རྒྱན་གང་ལ་ཡང་བ་ཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་
གི་བདག་གིས་སྒྲོང་ཏེ། སྒྲེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། གང་ཟག་གི་ང་དག་ཡིན་ན། སྒྲེ་

@31B འཇིག་མི་བྱེད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལ་སྒྲེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྒྲོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། སྒྲོམ་བློར་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་

པོར་བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མིད་གཏན་ལ་ཕབས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མིད་དོ་སྦྱོམ་ཏུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། བདག་མིད་དོ་སྦྱོམ་ཏུ་བསྒྲོམས་པས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་

ཡོངས་སུ་བོར་ནས་དེས་དབེན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་དག་པར་དམིགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་
བསྒྲོམས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྡོག་པར་

འབྱུང་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདུལ་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་
བསྒྲོམས་པས་བདག་ལྟ་དང་དམིགས་ལུལ་ཕུང་པོ་གཅིག་ལ་དམིགས་ཤིང་འཇིན་སྟངས་

དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་ཕུང་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་བོར་ནས། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་གཟུང་བ་དང་།
འཇིན་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་། གཉིས་མིད་ལ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་

མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཉིས་སྟོང་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ། དེ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ། དེ་ལྟར་
ཉམས་སུ་བྲངས་པས་རྟོག་པ་སྟོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

གཉིས་སྟོང་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོན་པོ་དང་སྟོན་འཛིན་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་
ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། སྟོན་པོ་དང་དེའི་སྟོང་ག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་

@32A ༄༄༅། །ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ནུལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་སྟོང་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོར་བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པས་གཉིས་སྟོང་གཏན་
ལ་ཕབས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་གསུམ་

པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ་སྒྲུལ་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་
གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་

པ་ལ་བཏིན་ནས་འཛིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྒྲིག་མི་རྒྱས་ཀྱང་། གཞུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་ཉི་སྤང་འབྲུལ་པར་ཁོང་དུ་ཆད་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། འཛིན་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བོར་བས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་

དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། རྗེས་ཐོབ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་ཡོད་དེ། གཞུང་བ་རྗེས་གཞན་མེད་ན་དེ་སྤང་བའི་འཛིན་པ་མ་འབྲུལ་བ་མེད་དོ་སྟེ། རྟེན་
ངེས་པར་སེམས་བས་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་འབྲུལ་པ་འཛིན་

པ་བསལ་ཏེ། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་པ་འདི་ཡང་དག་པ་སྟེ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་
པ་ལ། གཞུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་སྟེ། རྟེན་ངེས་པར་སེམས་བས་འཛིན་པའི་རྣམ་

པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅུ་མ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཅོ་སྟེ། རྟེན་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས། རྣལ་
འབྱོར་གྱིས་གཉིས་པ་འདི་ལ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་ཕྱ་མོ་

རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཉམ་གཞག་ཏུ་བདེན་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟོན་འབྲུང་སྐྱུ་མར་སྟོངས་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལྟར། མཉམ་གཞག་ཏུ་གཟུང་འཛིན་རྗེས་
གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྟོར་སྒྲུང་དབང་པོའི་

@32B ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དབང་མ་འབྲུལ་པར་འཛིན་པ་སྒྲོག་ཅིང་འབྲུལ་བར་སྟོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་ཅུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་གཞག་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད་པ་
གསེར་གྱི་ཕྱོང་བ་ལས་སྤྲུམ་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། ཕྱི་མ་འཛིན་

པ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བཤད་ནས་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བཞིར་བཤད་དོ། །ཕྱི་མ་ལ་ཡང་བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་། དེ་རྟོགས་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ། སྒྲོམ་པས་ཞེན་པ་
སྟོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་

འབེབས་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱུ་མ་

བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། སྒྲོམ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་མེད་གྱི་ཡི་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད། དང་པོར་བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པས་
དེ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་

དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་སྒྲོམ་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།
ཡང་དག་པར་ནི་གཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་བརྟག་པའི་ངོ་བོ་དང་

བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོམ་དུ་བསྒྲོམས་པས། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་གྲུབ་པ་ན་ཁ་ཅིག་ལ་ཞོར་བྱ་དང་

དངུལ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་འབྲུལ་པའི་མཚན་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་སྒྲོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོར་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་
དག་པར་སྐྱེས་ན། རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡང་དག་པར་སྟོང་ངོ། །ཞེས་

@33A ༄། །གསུངས། གཉིས་པ་དངོས་སྤྱོད་པའི་ལྟ་བུ་སྤྱི་བ་པ་ཇོགས་པ་སྤོང་མི་རྩལ་པར་བསྟན་པ་ལ། །ཁས་སྤངས་བཟོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་
གཟུང་འཛིན་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་པ་དེ་

ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། བག་ཆགས་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་དེ་དག་ལ་རང་རང་གི་གཉིན་པོ་
བསྒྲོམས་པས་གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་གཞོད་པ་བྱུང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ན། དེའི་ཆོ་གཉིན་པོ་བསྒྲོམས་
པས་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། སྤྱི་བ་གཉིས་

སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉིན་པོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། སྤྱི་བ་གཉིས་སྤང་དུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་འཛིན་པར་ཐལ། སྤྱི་བ་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱ་བཞག་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་

འཆད་པ་ལ། ཏུས་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་རྗེས་མེད་པ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། སྤང་དུ་མེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་ཤེས་པ་
ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ཁས་སྤངས་དང་འགལ་བ་དངོས་དེ་སྟོན་

པ་ལ། བཙམ་ལྡན་འདས་གྲིས་ཤེས་སྐྱིབ་སྤངས་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་དང་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་ནི་ཁོ་བོ་རྗེ་བཙུན་བུམས་མགོན་གྲིས་མཆར་དུ་
བརྩིས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་ཁས་ལེན་ཅིང་དམ་བཅས་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། དངོས་སྤྲུལ་པ་གཞན་དག་གིས་བཏགས་པ་ལྟར་ན་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་དེ་དག་མི་ལོག་པས་སྤང་དུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། གྲི་མ་བདེན་པར་བྱུང་ན་སྤང་དུ་
མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་དག་གིས་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་

@33B པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་ལྟོག་པས། བཙམ་ལྡན་འདས་གྲིས་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་ཁས་ལེན་པས་ཁོ་བོས་ངོ་མཚར་དུ་བརྩིས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། གཞུང་མེད་རྟོགས་པའི་དེ། འཛིན་མེད་རྟོགས་པའི་དེ། སྤྲོས་བྲལ་རྟོགས་པའི་དེ་བཞི་ཡོད་པའི། དང་པོ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ། གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བཤེས་པ།

གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་རྣམ་རྟུན་པ། བཞི་པ་དབུ་མ་པ་ལ་སྦྱོར་ཟེར་ན། གཞུང་བ་རྣམས་གཞན་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འཛིན་པ་རྣམས་གཞན་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སྡོན་

པོ་སྡོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལས་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྡོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་སྡོན་པོ་ལས་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སྡོན་པོ་དང་སྡོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཚད་

མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་ལ་བཞིར་བྱེ་ནས་གཞུང་མེད་རྟོགས་པ་ཞེས་པ་གཞུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། འཛིན་མེད་རྟོགས་པ་ཞེས་པ་འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ།

གཉིས་པ་རང་སངས་རྒྱས། གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ། བཞི་པ་དབུ་མ་པའི་ལྟ་བ་ལེ་སྟོར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟོམ་བུའི་ལྟ་བའི་གཙོ་བོ་ལ་
མཐོད་མན་གྱི་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ལ་བཞིར་འབྱེད་

པ་དེ་མི་འཐད་དེ། གཞི་གྲུབ་པ་གཅིག་གི་སྟངས་དུ་བདེན་མེད་ཚད་མས་གྲུབ་ན། དེ་གཞི་གཞན་གྱི་སྟངས་དུ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སྟོང་ཁ་སྟོན་པ་ཙམ་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཅུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བཞི་བརྒྱ་པར། གང་གི་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །ཞིས་སོགས་གསུངས་པའི་

[illegible]

ཅས་གསུངས་པ་འདི་སེམས་ཙམ་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སེམས་ཙམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བདེན་མིན་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་འཛིན་པ་བདེན་མིན་དུ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྒྲིབ་པ་བདེན་མིན་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་

ཡོད་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དེ་དང་། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་དེ་དང་། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་དེ་དང་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱོམ་བྱ་བདག་མེད་ལ་གསུམ་དུ་གངས་

ངེས་ཏེ། སྤང་བྱ་བདག་འཛིན་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།

དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བདེན་འཛིན་ཡིན་ན། བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བདག་འཛིན་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་པས་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་

ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་། སེམས་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་དེ་དང་། སྤང་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དེ་དང་བཞིར་ཡོད། དེ་རྣམས་ལམ་གང་དུ་སྒྲོམ་པའང་ཡོད་དེ། ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དང་པོ་དེ་གཙོ་བོར་སྒྲོམ། གྲོད་ཅི་གཉིས་

གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་སེམས་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དོ་སྒྲུལ་དུ་མཉམ་གཞག་དུ་སེམས་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་སྒྲོམ། བཟོད་
མཆོག་གཉིས་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་སྒྲོམ་

@34B པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཟོད་པའི་དགག་བྱ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲུང་བ་མེད་ཀྱང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒྲུང་བ་རྫོགས་པར་མ་ཐོབ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ།
ཆོས་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒྲུང་བ་ཕྱ་ཞིང་ཕྱ་བ་ཡོད་

ཀྱང་ལྟ་ མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དགག་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་སྒྲུང་བ་མེད་ཀྱང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་གྱི་སྒྲུང་བ་ཕྱ་ཞིང་ཕྱ་བ་རྒྱབ་ནས་གཟུང་འཛིན་རྒྱས་གཞན་གྱིས་སྟོད་
པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ལ་སྒྲུང་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཞེས་བྱ་ལ།

རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་རང་རྒྱུད་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་སྒྲུང་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་ནང་དུ་འདུ་བར་
བྱེད། ཅེ་ཟེར་ན་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་

བར་བྱེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་
ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་ཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གནས་

སྐབས་སུ་དགག་བྱ་སྤྱི་རོལ་དོན་གྱི་སྐྱང་བ་མེད་ཅིང་ཆོས་ཅན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱང་བ་རྒྱབ་ནས། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡི་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེ་ཡང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྣལ་

འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོས་བྲལ་རྟོགས་པའི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།
དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སོ་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱང་

མེད་རྟོགས་པའི་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་དེ་མེད་པ་གང་ཞིག །དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སོང་། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་ས་མཚམས་
མཐོང་ལམ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སོ་སྟེ་མེད་

@35A ༄། །པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མིད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་ལ་བྱེད་རིག་སྲ་ཐལ། སྤང་
མིད་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མ་མཐའ་ས་མཆོམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་ །གང་ཟག་གི་

བདག་མིད་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གྱི་ས་དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་ཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་ །དེ་རྟོགས་པའི་ལམ་

ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ་
ལོ། །ཁ་ཅིག་ །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་

མིད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག་ །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་འདིར་བསྟན་

ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རང་ལྷགས་ནི་རང་གི་འབྲས་

བྱར་བྱར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟོན་བྱེད་པའི་ལམ་ཁྱེས་གྱི་མཁྱེན་པ་ནལ་འབྱོར་གྱི་སའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྟོན་གྱི་སྒྲོམ་ནས། ཉན་ཐོས། རང་རྒྱལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ།
ཡུལ་གྱི་སྒྲོམ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་

ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་། བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་སྟུམ་དུ་ཡོད། ས་མཚམས་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། ། ཨ། །གཉིས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་
བའི་ལྷགས་གཞག་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་སོགས་

@35B དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཐར་པ་རྟོགས་བྱང་འདོད་པ་རྣམས་གྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པའི་ལྷགས་འདི་ཁོ་ན་ཁས་སྒྲང་
བར་བྱའོ། །ཞེས་པར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཏེ་ལུང་རིགས་གྱིས་

ངེས་པའི་གྲུབ་མཐའ་གསུངས་བ་ཆེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བརྟན་པོར་མཇད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆམས་སྒྲིབ་
བ་ལ། དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱོགས་བརྟན་པོར་

མཇད་བས་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཁོ་ན་ཁས་སྦྱང་པར་བྱའོ། །ཞེས་པར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གནས་པའི་ཕྱོགས། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་
མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

ཚད་ལྟ་ འདི་ལ་ཡང་། སྒྲོ་སྒྲུར་དང་བྲལ་བའི་གཞི་དབུ་མ། སྒྲོ་སྒྲུར་དུ་མི་འཛིན་པའི་ལམ་དབུ་མ། ལམ་དེས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་དབུ་མ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་
རྣམ་པར་དག་པ་འདི་ལ་བདག་གཉིས་སྒྲུར་ཡོད་གསུང་དུ་བསལ་བར་བྱ་བ་དང་བདག་

མེད་གཉིས་སྒྲུར་མེད་གསུང་དུ་གཞག་པར་བྱ་བ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། བདག་ཉིད་པོ་དེ་དང་པོ་ནས་ཡོད་མ་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ་འདི་
ལ་བསལ་བ་ཅི་ཡང་མེད། །གཞག་པར་བྱ་བར་རྩུང་ཟད་མེད། །ཅེས་པ་དང་། གང་གི་

ཕྱིར་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་གང་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ངོ་བོས་གསལ་པ་དང་། བཞག་པ་མ་བྱས་པ། ཞེས་
གསུངས། གཉིས་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོ་ཅན། ཡང་དག

པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཞེས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་པ་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་འདི་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་

@36A ༄༄༅། །པའི་ངོ་བོར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོ་ནས་གནས་ལུགས་བསྐྱེམས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་སྐྱུ་མའི་སྤང་པོས་སྐྱུ་མའི་སྤང་པོ་གཞན་ཞིག་པམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྟོག་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་

མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་མངོན་ཏོགས་རྒྱན་གྱི་རང་གཞུང་ཡིན་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་གཞུང་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུད་ལྔ་
མའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་འདྲའི་གཞུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ།

དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་བསྐྱས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་འདྲའི་གཞུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་
བོ། ༥ །གཉིས་པ་དགུས་མ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་ཇི་ལྟ་བུར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ། སྤང་བྱ་ལ་དབང་

བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཆོ་ལུན་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལུན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལུན་འདས་ཇི་ལྟ་བུར་
ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོན་བའི་སྒྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལགས། ཚུལ་

ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་། བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་། ཤེར་ཕྱིན་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལགས། བཅོམ་ལུན་
འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྒྲིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏང་བའི་ཆོ་རྣམ་

མཁུན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏོང་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་སྤྱོད་པའི་པར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འབྱུང་རོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྤྱོད་པ་
ཡོངས་སུ་གཏོང་ཞིང་རྣམ་མཁུན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པའི་ཆོ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་

@36B བྱམས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། བྱམས་པའི་ངག་གི་ལས་དང་། བྱམས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཉི་ལྔ་གནས་པར་འབྱུང་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སུ་མི་
བསྡོམས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ནས་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་

སུ་བསྡོམས་ཏེ། དེ་ནི་ལྟར་གང་གིས་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་དང་། གང་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་དང་། གང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་མི་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་ཏེ། །རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་
བྱང་ཆེན་སྤྱོད་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་གནས་པས་རྩ་བ་བྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་འཛིན་

པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་སྒོམ་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པས་ཞར་ལ་འོངས་བའི་ཆོགས་བཅད་དེ་དག་བརྗོད་ནས་རྣལ་
མཁུང་དཀྱུས་མ་མཐོང་ལམ་རྩ་སྒྱུར་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་འཆད་དོ། །ཞེས་མཚམས་སྒྱུར་བ་

ལ། དེ་ལྟར་ཞར་ལ་འོངས་པ་བརྗོད་ནས་རྣལ་མ་མཐོང་བའི་ལམ་ཉིད། ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེ་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་ལ། མཐོང་ལམ་ཅི་སྤྱོད་དངོས་དང་། དེའི་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་

པ་ལ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་དག་སོ་སོར་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་རེ་རེར་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་པན་ཚུན་བསྐྱས་པ་གང་ཡིན་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་སྐྱག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་
ཤེས་བའི་བཟོད་པས་བསྐྱས་པ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་

རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་དུག་ཅན་སྤྱིས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཅི་མེད་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་སྤྱིས་ན་འདོད་པ་དང་གཟུགས་
དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་ཉིད་ཀྱིས་

གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤངས་བས། དེ་དག་གིས་བསྐྱས་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་བསྐྱེད་བར་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་སྤངས་པ་རྟོན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་པོ་རེ་རེ་ནི་

དུག་ཏུ་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག །མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཇོམས་བྱེད་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། མཐོང་ལམ་ཅི་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཐལ་ལོ། །ཁ་

ཅིག །དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་ཅི་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་ཅི་སྦྱོར་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་
མཐོང་ལམ་ཅི་སྦྱོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཤེར་ཕྱིན་སྤྲུལ་དོན་རིན་ཆེན་གསལ་བའི་

གཏིང་། མདོ་རྒྱན་འབྲེལ་གསུམ་སྦྱར་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེ། །ཁྱུ་དབང་རོལ་མཚོ་རྒྱས་བྱེད་སྦྱོར་བཙོན་དགས། །མད་བྱང་བཤད་སྦྱབ་དགའ་སྟོན་རྒྱས་གྱུར་ཅིག། །དག་ལེགས་
འཕེལ། ། །